

Žurnál

Univerzity Palackého v Olomouci

3. července 2009

V ČÍSLE:

30

Ročník 18

Volební výsledky na mapě ● Akce „Srdce srdcí“ získala zápis v Guinnessově knize rekordů ● Rozhovor s dr. Tomášem Hanzlíkem o barokní hudbě ● Akademičtí pracovníci se hrajou v odpacích! ● Vítězné práce Literární soutěže pro studenty UP

Právě dokončenou budovu Přírodovědecké fakulty na olomoucké Envelopě otestovali v pondělí 22. 6. první návštěvníci: většina hostů slavnostního otevření nového sídla olomouckých přírodovědců využila příležitosti a prošla novou dominantou města od přízemí až po střeš.

(Více informací přinášíme na str. 2.)

-red-, foto -mo- ▶

Osobností UP obdržely Ceny města Olomouce

■ I letos město udělilo svým významným osobnostem Cenu města Olomouce. Ocenění za rok 2008 převzalo šest laureátů, mezi nimi také bývalý dlouholetý přednosta II. chirurgické kliniky LF UP a FNO prof. Miroslav Duda a emeritní přednosta Ústavu biologie LF UP prof. Milan Hejtmánek; cena in memoriam byla udělena dr. Z. Šprincovi, který se významně podílel na obnovení olomoucké univerzity po druhé světové válce. Slavnostní akt se uskutečnil 18. 6. v sále Klášterního Hradiska – symbolicky v předvečer oslav Svátků města Olomouce.

Ocenění převzal z rukou primátora Martina Novotného také prof. Milan Hejtmánek

Město dále ocenilo horolezkyni D. Štěrbovou, špičkového českého dirigenta a spoluzakladatele olomouckého Podzimního festivalu duchovní hudby S. Macuru a akademického malíře L. Schneidera.

Ceny byly uděleny již pojeedenácté. Město jimi oceňuje kolektivy a jednotlivce za uměleckou, vědeckou, hospodářskou, publicistickou a jinou činnost, práci nebo díla, jež jsou v úzkém vztahu k městu Olomouci a byla vytvořena na jeho území či výrazně přispívají k jeho rozvoji. Také v předchozích letech je obdržely osobnosti spjaté s olomouckou univerzitou, např. prof. Josef Jaraš, prof. Jaroslav Peprník, prof. Jan Peřina a další.

Blahopřejeme.

(Další informace také na str. 10.)

-mav-, foto -mo-

Pyratine-6: Vědci z Laboratoře růstových regulátorů poodhalili další tajemství života

■ Tým vědeckých pracovníků Laboratoře růstových regulátorů, která je společným pracovištěm Ústavu experimentální botaniky AV a PŘF UP, se zasloužil o další objev v oblasti výzkumu rostlinných hormonů. Ve skupině takzvaných cytokininů našli účinnou látku, která zpomaluje proces stárnutí pokožky a léčí některé kožní choroby. Na objevy byly podány dva mezinárodní patenty, které byly v licenci poskytnuty americké firmě Senetek PLC z Napa v Kalifornii. Ta mj. hradí náklady na patentovou ochranu ve výši téměř 100 tis. USD ročně a komerční přípravek pod názvem Pyratine-6 také uvedla na americký trh.

Nejde však pouze o dermatologický přípravek, který působí proti hrubosti kůže, vráscitosti a poruchám pigmentace, ale i o prostředek účinný při léčbě růže a akné. Na výzkumu se v Laboratoři růstových regulátorů spolu s vedoucím týmu prof. Miroslavem Strnadem podílelo dalších osm vědců – drs. K. Doležal, J. Greplová, O. Novák, L. Spíchal, L. Szűcsová, J. Voller, L. Zahajská a M. Zatloukal. Ti v průběhu několikaletého výzkumu rostlinných hormonů – cytokininů – zjistili, že některé jejich funkce se uplatňují i u živočišných buněk či tkání. „Již dříve se ukázalo, že např. jeden z rostlinných hormonů – kinetin – prodlužuje v kulturech z kožních tkání jejich životnost, má antioxidantní účinky a ničí volné radikály,“ uvedl prof. Strnad. Dlouhodobě známé účinky cytokininů proti stárnutí rostlinných pletí a orgánů vedly k dalšímu zkoumání

a testování jejich derivátů a nakonec i k objevu látek, vykazujících vysokou míru vlastností zpomalujících stárnutí – tzv. antisenescenční aktivitu – i v testech na stárnutí lidských vazivových buněk.

Dokončení na str. 8

Olomoucí prošel historický průvod: Ku cti svaté Pavlíny

■ Na počest sv. Pavlíny, patronky města, procházel 19. 6. Olomoucí tradiční historický průvod. V rámci oslav Svátků města Olomouce prošel trasu Horní náměstí – Dolní náměstí – Panská – Žerotínovo náměstí – Univerzitní – Denisova – Ostružnická – Horní náměstí – Opletalova – kostel sv. Mořice, a to za účasti členů městské rady, představitelů univerzity, arcidiecéze, armády a dalších složek. Olomouckou univerzitu při této příležitosti zastupovali mj. také prorektor JUDr. Michal Malacka, JUDr. Ludmila Lochmanová a doc. Miroslav Chráska.

-red-, foto -mo-

Na Envelopě začíná velké stěhování: Nová budova Přírodovědecké fakulty UP byla slavnostně otevřena

■ Klíč od nové budovy Přírodovědecké fakulty UP převzal 22. 6. z rukou rektora UP prof. Lubomíra Dvořáka děkan PříF UP prof. Juraj Ševčík (na snímku). „Přírodovědecká fakulta je sebevědomou fakultou a tato budova naplňuje její sebevědomé představy,“ řekl těsně před slavnostním otevřením nového objektu prof. Ševčík.

Stavba nového objektu fakulty dotovaná především státním rozpočtem trvala více než dva roky a stála 1 084 500 tis. Kč. Jak rektor UP uvedl, objekt obsahuje především laboratoře. „Učí se zde obtížné obory.

PříF UP znamená důležitou změnu v jejím fungování. Nové sídlo totiž umožní soustředit obory matematiky, chemie, fyziky a věd o Zemi v jednom centru. „Od tohoto kroku si mimo jiné slibujeme zefektivnění výzkumu a výuky a účinnější proměňování tvůrčího potenciálu naší fakulty v cenné výsledky,“ doplnil děkan fakulty.

Architektonický návrh vznikl jako týmová práce Atelieru M1. Prováděcí projektovou dokumentaci zpracovala firma Stavoprojekt Olomouc, a. s. Stavbu realizovalo sdružení stavebních společností HOCHTIEF CZ, a. s., a TCHAS, spol. s r. o., společně s více než 80 subdodavateli. Technickým dohledem investora nad řádným provedením díla byla pověřena společnost PIIS.

Budova je ukázkou vzájemné provázanosti všech systémů a zařízení. Objekt je vybaven vzduchotechnikou a klimatizací, ústředním topením, systémem měření a regulace, dvěma kanalizačními systémy, audiovizuální technikou, strukturovanou kabeláží, elektronickým zabezpečovacím systémem, kamerovým systémem, elektronickou požární stanicí, společnou televizní anténou, evakuačním rozhlasem, jednotným časem, dorozumivacím zařízením, přístupovým systémem, signalizací pro nevidomé a v neposlední řadě také zařízením pro sluchově postižené. Objekt je šetrný k životnímu prostředí a zároveň ohleduplný ke svému okolí. Při jeho více než dva roky trvající stavbě byly použity nejmodernější technologie a materiály, včetně žulových desek dovezených z Brazílie a tropických dřevin. „Unikátní stavba vytváří přírozený protipól historické zástavbě centra Olomouce. Celkový tvar pak dává budově individuální charakter, její dimenze a osvětlení vnitřních prostor zase předznamenávají humanistickou vznešenost, rytmus vnitřních sloupů přináší lidské měřítko, zatímco abstraktní forma ji datuje do dnešní doby,“ řekl Jan Hájek, jeden z autorů architektonického návrhu.

„Zhruba padesát let doprovázely Přírodovědeckou fakultu problémy s místem. V posledních letech byla dokonce dislokována na sedmi různých místech města,“ uvedl rektor UP prof. Lubomír Dvořák při slavnostním otevření. Dodal, že už v druhé polovině šedesátých let se hovořilo o umístění této fakulty do lokality Envelopa, dokonce existoval i její model. Univerzita tehdy bohužel na stavbu nesehnala finance. Poté začala věnovat pozornost oblasti Hejčín, kde dodnes fungovaly Katedry matematiky a Katedra informatiky. Právě městská část Hejčín se v pozdějších letech totiž měla stát počátkem rozvoje celé Přírodovědecké fakulty. Možná

by se tak i stalo, kdyby v té době nebyl změněn územní plán a kdyby UP získala na stavbu finanční zdroj. A tak se stalo, že se plány o výstavbě Přírodovědecké fakulty opět začaly soustřeďovat do prostor Envelopy,“ dodal prof. Dvořák.

Do prostor nové budovy Přírodovědecké fakulty přijela v tento červnový den celá řada osobností. Slavnostnímu otevření byl přítomen např. předseda Správní rady UP Ing. Jiří Žák, Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský, Ing. Jan Březina, poslanec Evropského parlamentu, Mgr. Jakub Dürr, náměstek MŠMT ČR a další. Základy fyziky kulečnickové hry prezentoval Mgr. Miroslav Gavenda z Katedry optiky a Laboratoře kvantové optiky PříF, který teorii pak

V nové budově Přírodovědecké fakulty bude nabízena výuka prostřednictvím vědy,“ řekl prof. Lubomír Dvořák. Nová fakulta je výsledkem největšího investičního projektu v dějinách Univerzity Palackého a zároveň jedním z největších stavebních počínů v rámci města Olomouce. V tuto chvíli už nic nebrání tomu, aby začalo velké stěhování. Jako první se do budovy přesunuje Katedra matematiky.

Budova na šesti podlažích soustřeďuje dvanáct kateder, Děkanát, knihovnu a studijní oddělení. Pro

Novostavba v datech:

Architekt: Atelier M1 (Jakub Havlas, Jan Hájek, Pavel Joba)
Projekt: Stavoprojekt Olomouc
Realizace: HOCHTIEF CZ, a. s., TCHAS, spol. s r. o.
Počet subdodavatelů: 80
Zahájení prací: září 2006
Dokončení stavby: listopad 2008
Zastavěná plocha: 4600 m²
Obestavěná plocha: 114 000 m³
Kapacita: 2000 studentů a pedagogů
Počet místností: 600
Použitý materiál: 36 500 t železobetonu, 5200 m³ žulových desek z Brazílie, 680 m² teras z tropických dřevin bankgkirai
Instalace: 80 m kanalizace, 98 m vodovodu, 120 m středotlakého plynovodu, 9300 m vzduchotechnického potrubí
Vnitřní technologie: trafostanice, 2 neutralizační stanice, vakuová a kompresorová stanice, 18 venkovních vzduchotechnických jednotek, 11 venkovních klima jednotek, 8 výtahů, 2 plošiny pro handicapované
Okolní úpravy: 100 parkovacích míst v okolí objektu a 94 v podzemí, 178 stromů, 11 300 m² trávníku

v praxi předvedl společně s J. Kornem veřejnosti při hře karambolovým tágem. A kromě odborného vstupu v několikahodinovém programu nechyběl ani vstup

zpestrující – z přízemí do vyšších pater zněly známé skladby skupin 4TET a poté Hradišťanu.

S využitím tiskové zprávy M. Hronová, foto M. Otava (Další fotografie viz www.zurnal.upol.cz/; <http://aix-lin.upol.cz/~skurkova>)

Nové prostory téměř ihned obsadil Přírodovědný jarmark 2009

■ Příležitost prohlédnout si prostory nové budovy Přírodovědecké fakulty měli jen několik dnů po jejím slavnostním otevření návštěvníci „Přírodovědného jarmarku“, jehož devátý ročník pořádal 24. 9. vědci, pedagogové i studenti PříF a partnerských škol a organizací. Návštěvníci si mohli nově vyzkoušet např. testování inteligence s Mensou CR či velké deskové hry, ani tentokrát však nechyběly již tradiční pokusy, kvízy a show s laserem či chemikáliemi ...

-red-, foto -mo-

Unikátní spojení atlasové kartografie s politologií Volební výsledky na mapě

■ Vodou z řeky Moravy byl 12. 6. slavnostně pokřtěn *Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008*. Publikace zahrnující výsledky voleb všech politických stran od roku 2000 je určena nejen zájemcům o atlasovou kartografii a politologii, ale také politickým stranám i širší veřejnosti. V nákladu šest set kusů ji vydalo Vydavatelství UP.

„Atlas voleb do Zastupitelstva je naprostou novinkou. V České republice nikdy podobné dílo publikováno nebylo. I proto můžeme říci, že je unikátní, nejlepší, nejpodrobnější a podle mne také ve velmi dobrém grafickém zpracování,“ řekl iniciátor díla doc. Vít Voženílek, vedoucí Katedry geoinformatiky PŘF UP (na snímku). Dodal, že úvodním slovem do knihy přispěli hejtmán Olomouckého kraje Ing. Martin Tesařík, poslanec Evropského parlamentu Ing. Jan Březina a předseda vlády ČR Ing. Jan Fischer.

„Myšlenka vytvořit takový atlas se mi velmi líbila už ve chvíli, kdy jsem byl přizván ke spolupráci. Sám jsem se kdysi pokoušel vytvářet povolební statistiky, vždy však v mnohem jednodušší formě. Nyní jsem měl možnost komentovat mapy. Prostorová vizualizace je skutečně unikátní,“ sdělil doc. Pavel Šaradín z Katedry politikologie a evropských studií FF UP, jeden z autorů, kteří se na vzniku publikace podíleli. K dalším patří ředitelka Českého statistického úřadu (pobočka Olomouc) Ing. Naděžda Demlová, ředitelka Vydavatelství UP RNDr. Hana Dziková, grafička Iva Perutková, asistentka Katedry geoinformatiky PŘF Mgr. Zuzana Štávková a studenti Alžběta Brychtová a Bohumil Ptáček.

„Spojení politických věd a geografie je nesmírně důležité. Vidím v tom budoucnost pro

politické strany,“ dodal doc. Šaradín v návaznosti na informaci o tom, že mapy velmi rychle dokážou informovat, v tomto případě o účasti voličů ze všech čtyř set obcí v Olomouckém kraji.

„Přeji této publikaci, aby se rozšířila taktéž na širší území. Pro její transparentnost si myslím, že by jí jistě uvítaly všechny politické strany,“ uvedl před slavnostním křtem publikace europoslanec Ing. Jan Březina.

Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008 vznikl společným úsilím pobočky Českého statistického úřadu v Olomouci, Katedry geoinformatiky PŘF a Katedry politikologie a evropských studií FF UP.

M. Hronová, foto M. Otava

Olomoučtí vysokoškoláci získali na Českých akademických hrách 49 medailí

■ I v letošním roce dokázali sportovci z Univerzity Palackého, že patří ke stále špičce vysokoškolského sportu v České republice. Na letošním ročníku Českých akademických her, které se konaly ve dnech 14.–20. 6. v Plzni, se naši sportovci umístili v celkovém hodnocení se sedmdesáti body na sympatickém šestém místě. Her se přitom účastnili zástupci ze 42 českých vysokých škol.

„Jedná se o solidní umístění, které mohlo být dokonce ještě výraznější, nebyť kolize termínu ČAH s plněním studijních povinností našich sportovců,“ zhodnotil účast univerzity na ČAH Mgr. Vítězslav Prukner, Ph.D., z Katedry sportů FTK UP. I přesto získali naši studenti obdivuhodných 23 zlatých, 13 stříbrných a 13 bronzových

medailí v celkem 12 sportech, a oproti loňskému ročníku si tak o tři cenné kovy polepšili. První místo nakonec obsadila Univerzita Karlova v Praze následovaná Západočeskou univerzitou v Plzni a VŠB-TU v Ostravě.

V kolektivních sportech zabodovaly především naše dívčí týmy, které získaly zlato v házené a bronz v basketbalu, florbalu (na snímku) a volejbalu. Kromě nich se vyznamenalo také družstvo frisbee se zlatem a olomoučtí golfisté s bronzovou pozicí. Nejvíce úspěchů v individuálních sportech pak zaznamenali olomoučtí plavci, kteří v ploutvovém plavání dosáhli na devět akademických titulů a na další tři stříbrné a dvě bronzové medaile. V ostatních plaveckých disciplínách získalo nejvyšší kov šest plavců a plavkyň; pro druhé místo si doplávali tři a pro třetí místo čtyři studenti UP. Dařilo se rovněž našim atletům, kteří získali tři zlaté (400 m překážek ženy, 4 × 400 m ženy a disk

muži), pět stříbrných a tři bronzové medaile. „Za pozornost stojí především výsledek vítěze v hodů diskem Leonida Artyukhova, který zvítězil výkonem 57,88 metrů, a hlasitě si tak řekl o nominaci na světovou univerziádu,“ zhodnotil mimořádný výkon dr. Prukner.

Na zlato dosáhli také naši zápasníci. V judo kategorii ženy

do 57 kg zvítězila Michaela Zváčková, v karate získal zlato v kategorii kumite muži do 75 kg Milan Burget. Shodného stříbrného umístění dosáhly také mužský a ženský gymnastický tým. V konečném počtu získaných medailí se stali nejúspěšnějšími sportovci UP plavec Michal Rubáček (4 zlaté, 3 stříbrné a 1 bronzová medaile), plavec Martin Baďura (3 zlaté, 2 stříbrné a 1 bronzová medaile) a ploutvová plavkyně Zuzana Svozilová (4 zlaté medaile). „Všichni úspěšní sportovci budou odměněni mimořádnými sportovními stipendii v celkové výši 102 tisíce korun,“ dodal dr. Prukner.

V loňském roce se ČAH uskutečnily v Brně, přičemž olomoučtí studenti skončili na celkovém čtvrtém místě se ziskem 42 medailí (23 zlatých, 14 stříbrných a 9 bronzových). V celorepublikovém klání tehdy obsadila první místo Masarykova univerzita v Brně.

(Další informace také na www.zurnal.upol.cz/)
O. Martinek, foto V. Czapkova

Mladí internisté z ČR a Slovenska v Olomouci

■ Dny mladých internistů České republiky a Slovenska, které se každoročně konají střídavě v Olomouci a v Martině, proběhly letos pod patronací České internistické společnosti (ČIS), Slovenské internistické společnosti (SIS) a pod záštitou děkana LF UP, ředitele FNO a Spolku lékařů JEP v Olomouci. V prostorách Teoretických ústavů LF se jich ve dnech 4.–5. 6. aktivně zúčastnila téměř stovka mladých lékařů z fakulturních i z okresních nemocnic ČR a Slovenska i několik studentů lékařských fakult.

Náročný odborný program prezentací proběhl ve třech paralelních sekcích. Výrazně byla zastoupena kardiologická a gastroenterologická problematika, samostatně sekce byly ale věnovány také diabetologii a endokrinologii, nefrologii, metabolismu, revmatologii s pneumologií a varii. Předsednictví jednotlivých sekcí se ujala mimo hostů také řada odborníků z I., II. a III. interní kliniky a kliniky pneumologie LF UP a FNO; přítomen byl také např. čestný předseda České internistické společnosti prof. K. Horák.

Členy předsedů České a Slovenské internistické společnosti – delegací na Letní školu mladých internistů EFIM v Londýně – byly oceněny přednášky MUDr. G. Došťalové z II. interní kliniky VFN a 1. LF UK v Praze („Akutní infarkt myokardu u mladých nemocných: diagnóza nebo příznak?“) a přednáška MUDr. A. Farkaše z 1. Interní kliniky JLF UK a MFN Martin („Mediastinální radioterapie jako etiologický faktor závažné formy ischemické choroby srdce“). Členy předsedů České a Slovenské internistické společnosti – delegací na Letní školu mladých internistů EFIM v Londýně – byly oceněny přednášky MUDr. G. Došťalové z II. interní kliniky VFN a 1. LF UK v Praze („Akutní infarkt myokardu u mladých nemocných: diagnóza nebo příznak?“) a přednáška MUDr. A. Farkaše z 1. Interní kliniky JLF UK a MFN Martin („Mediastinální radioterapie jako etiologický faktor závažné formy ischemické choroby srdce“). Členy předsedů České a Slovenské internistické společnosti – delegací na Letní školu mladých internistů EFIM v Londýně – byly oceněny přednášky MUDr. J. Tomše z 2. interní kliniky FN a LF UK Hradec Králové („Fibromyalgie a její vliv na hodnocení aktivity revmatoidní artritidy“). Oceněny byly také dvě nejvyšše hodnocené prezentace v každé z jednotlivých sekcí.

Kongres organizovala III. interní klinika LF UP a FNO ve spolupráci s Konferenčním servisem UP, garantem setkání byl prof. V. Ščudla, koordinátorem doc. P. Horák; za sekci mladých internistů ČIS se na organizaci setkání podílel MUDr. J. Václavík. Abstrakta jednotlivých sdělení byla díky vstřícnosti šéfredaktora přím. MUDr. P. Sačiny publikována v časopise Vnitřní lékařství (Vnitřní lékařství, 55, Suppl. 1, 153–194). Uvedené číslo Vnitřního lékařství obdrželi všichni účastníci již při registraci.

Prof. M. Mokáň pozval všechny mladé lékaře na XXIX. Dny mladých internistů, které v příštím roce pořádá I. interna JLF.

Doc. P. Horák, CSc., III. interní klinika LF UP a FNO

Studenti UP připravili výstavu k výročí Gustava Mahlera

■ U příležitosti slavnostního odhalení busty a pamětní desky Gustava Mahlera proběhla 19. 6. ve foyer Moravského divadla Olomouc také vernisáž výstavy ke dvojnásobnému výročí, které si hudební svět připomene v letech 2010 a 2011. Vznik osmi panelů motivovala také okolnost, že umělec zahájil svou profesionální dráhu právě krátkým angažmá v olomouckém německém městském divadle.

Výstavu, která by měla v MDO zůstat až do roku 2011, připravili studenti Katedry muzikologie FF – Lenka Čapková, Marek Pechač a Michaela Vostřelová za odborného dohledu PhDr. Evy Vičarové, Ph.D.; výtvarného ztvárnění se ujala Vilma Pogodová.

-evi-, foto M. Otava

Stručně

■ Na Katedře výtvarné výchovy PdF UP byly začátkem června zahájeny **veřejné obhajoby diplomových prací**. Po jejich zhodnocení se výtvarná díla studentských autorů již tradičně stala předmětem výstavy, která v Uměleckém centru UP potrvá do konce měsíce.

***

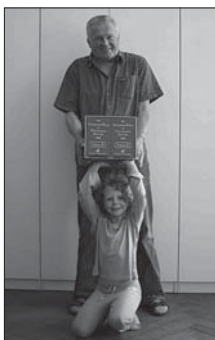
■ Výboru z básnické tvorby RNDr. Josefa Tillicha, CSc., člena Katedry experimentální fyziky PřF (vlevo), se věnovala prezentace publikace „**Z palety srdce**“, jež se za výrazného zájmu olomoucké veřejnosti konala počátkem června v Besedním sále Muzea umění Olomouc.

***

■ Asi sto padesát účastníků nultého ročníku kongresu **Fitness Story** se 25. 4. v prostředí Omegy, olomouckého centra sportu a zdraví seznámilo s novinkami ze světa fitness a wellness. K úspěšně proběhlému dni složenému z nejrůznějších aktivit pod vedením výborných cvičitelů a přednášek významných osobností daného oboru organizačně přispěli posluchači **Rekreologie FTK UP**. Významné sportovní události se zúčastnili např. Leona Kvasnicová (Qaša), David Holzer, Vláďa Valouch a další.

***

■ Do publikace „**Kompendium 1044 šperkařů z 54 zemí**“ byl zařazen také doc. Pavel Herynek (na snímku), bývalý vedoucí ateliéru Katedry výtvarné výchovy PdF. Dvousvazkové dílo, které má 2400 stran a váží celkem 13,5 kg, letos vydalo Darling Publications, (Kolín nad Rýnem – New York).

-red-, foto -mo-, archiv doc. Herynka a Fitness Story

Master Programme of Excellence

Mezinárodní setkání studentů a učitelů na Katedře historie FF UP

■ V závěru června se Katedra historie FF stala hostitelem mezinárodního setkání studentů a pedagogů programu Euroculture oceněného prestižní známkou Evropské komise Erasmus Mundus, Master Programme of Excellence.

Do Olomouce přijeli na deset dní zástupci univerzit ze Švédska, Německa, Itálie, Nizozemí, Španělska, Francie, Polska, Indie, Spojených států amerických a Japonska spolu se studenty z celkem 35 zemí světa. Byl pro ně připraven různorodý program, jehož hlavní náplní byla řada přednášek domácích i zahraničních profesorů na aktuální i kontroverzní témata z oblasti politiky a kultury, dále semináře zabývající se problematikou trhu práce a s tím spojenou legislativou v ČR a EU.

Na akci se podílely i další instituce v regionu, mezi jinými CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc, Arcidiecézní muzeum v Olomouci a Kroměříž nebo agentura Manpower. O kulturní program se postarala umělecká tělesa regionu Akademický sbor Žerotín, Ensemble Damian a jejich barokní opera a společnost Pastische filmz.

Magisterský navazující *double degree* program Euroculture je na FF UP realizován již od roku 2005. Je jediným humanitně zaměřeným programem tohoto typu vyučovaným v angličtině v České republice. Program je otevřen všem zájemcům. Více informací naleznete na adrese www.euroculture.upol.cz.

-th-, -mav-, foto -mo-

Součástí programu byla i simulace velké záchranné humanitární akce. Studenti měli za úkol zachránit co nejvíce lidských životů ze 40 000 obyvatel fiktivního státu Domistán, kteří museli uprchnout ze svých domovů před povodněmi a usídlili se v industriální zóně hlavního města. Bylo třeba zabezpečit dostatek vody, jídla a ubytovacích kapacit pro uprchlíky, včetně náročné logistiky dopravy pomoci a vyjednání peněz od místních i mezinárodních donorů jako např. Světová zdravotnická organizace, Červený kříž, OSN atp. ... Akce proběhla 29. 6. v prostorách CMTF a připravili ji pracovníci z Katedry křesťanské sociální práce ve spolupráci s Arcidiecézní charitou v Olomouci, Caritas-Vyšší odbornou školou sociální Olomouc a Armádou ČR.

Páté česko-slovenské oftalmologické sympozium

■ Více než osmdesát odborných sdělení za účasti více než čtyř set českých a slovenských odborníků – takovou bilanci zaznamenalo sympozium českých a slovenských oftalmologů, které se uskutečnilo v prostorách Regionálního centra Olomouc ve dnech 19.–20. 6.

Součástí sympozia byla i čtyři diskusní fóra, moderovaná lékaři Oční kliniky FNO a LF UP, která se setkala s velkým zájmem účastníků. Ti tak měli možnost podělit se o své zkušenosti a diskutovat na některá kontroverzní odborná témata.

Páté bilaterální česko-slovenské oftalmologické sympozium, které se konalo pod záštitou primátora Olomouce, rektora UP, děkana LF UP a ředitele FNO opět ukázalo, že i po zániku společného státu spolupráce v oblasti vědy mezi Čechy a Slováky pokračuje a dále se rozvíjí.

-pm-

Z JEDNÁNÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU UP

20. 5. – AS UP se kromě harmonogramu volby rektora UP zabýval těmito tématy:

*Ekonomická rubrika: V souvislosti s informacemi o poplatcích spojených se studiem pro akademický rok 2009/2010 předložil prorektor UP doc. M. Chráska AS UP návrh rozhodnutí rektora UP Vyhlášení standardu UP pro stanovení výše poplatku při překročení standardní doby studia a poplatky spojené se studiem na UP v akademickém roce 2009/2010. Standard UP pro stanovení poplatků pro akademický rok 2009/2010 činí 51 161 Kč. Poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením pro akademický rok 2010/2011 je stanoven pak ve výši 500 Kč, poplatky za studium v dalším bakalářském nebo magisterském programu za každý započatý jeden rok studia ve výši 2941 Kč. V diskusi vystoupila MUDr. Riegrová a dotázala se, kolik studentů žádalo o prominutí o zkrácení výše poplatků za nadstandardní dobu studia a o jakou částku tím univerzita přišla. Rovněž se dotázala na pravidla a postup při hodnocení žádostí. Prorektor Chráska slíbil, že připraví a senátu předloží statistiku z této oblasti. Důvodem prominutí finanční

částky je sociální situace studentů. AS UP vzal návrh rozhodnutí rektora UP „Vyhlášení standardu UP pro stanovení výše poplatku při překročení standardní doby studia a poplatky spojené se studiem na UP v akademickém roce 2009/2010“ na vědomí.

*Legislativní rubrika: AS UP schválil návrh změny Statutu LF UP v příloze č. 1 – zařazení nového pracoviště „Centrum pro výuku urgentní medicíny“ do organizační struktury LF UP; AS UP schválil návrh nového Volebního a jednacího řádu AS LF UP v předloženém znění s doplněním účinnosti v čl. 43; AS UP schválil návrh nového Volebního a jednacího řádu AS CMTF UP v předloženém znění.

*Pozvání předsedy AS UP přijal prof. M. Hejtmánek, jenž senátory informoval o činnosti Klubu absolventů, který měl podpořit vědomí souměřitelnosti členů akademické obce s univerzitou. Senátoři se v diskusi pak shodli, že by se kontakty s absolventy UP neměly přerušit a že je nutné pro navázání vzájemných vztahů využívat všech dostupných mediálních a technických prostředků.

17. 6. – AS UP se zabýval především těmito tématy:

*Návrh Výroční zprávy o činnosti UP za rok 2008. Spokojenost nad zpracováním tohoto dokumentu vyjádřil rektor UP prof. Lubomír Dvořák i garantka této práce JUDr. L. Lochmanová, prorektorka UP, když uvedli, že výhrady k tomuto návrhu neměla ani Správní rada UP, která se k dokumentu vyjadřovala 1. 6. 2008. Akademický senát UP předložil návrh Výroční zprávy o činnosti UP za rok 2008 osmnácti hlasy schválil.

Legislativní rubrika: AS UP schválil v předloženém znění a návrh změny č. 1. Vnitřního mzdového předpisu UP i předložený návrh změny Statutu PřF UP. AS UP neschválil návrh nového Volebního a jednacího řádu AS PF UP.

-map-

Akce „Srdce srdcí“ získala zápis v Guinnessově knize rekordů

■ Obyvatelé Olomouce byli 25. 6. na Horním náměstí svědky úspěšného pokusu o zápis do Guinnessovy knihy rekordů a také o vytvoření rekordu českého. Akce „Srdce srdcí“, s podtitulem „Největší hodina biologie na světě“, se nakonec zúčastnilo 1523 registrovaných „studentů“. Přes čtyři stovky z nich pak byli studenti olomouckých základních a středních škol a posluchači UP, kteří na náměstí vytvořili živý model srdce.

Model srdce studenti během odpoledne také několikrát roztepali za doprovodu hudby Davida Spilky, který rovněž odehrál večer koncert. Účastníci hodiny tak mohli vidět, jak srdce pracuje, jak vypadá srdeční fibrilace či následná defibrilace v případě srdeční zástavy, a to vše díky dynamickému modelu srdce tvořeného právě stovkami mladých lidí. Ti za pomoci

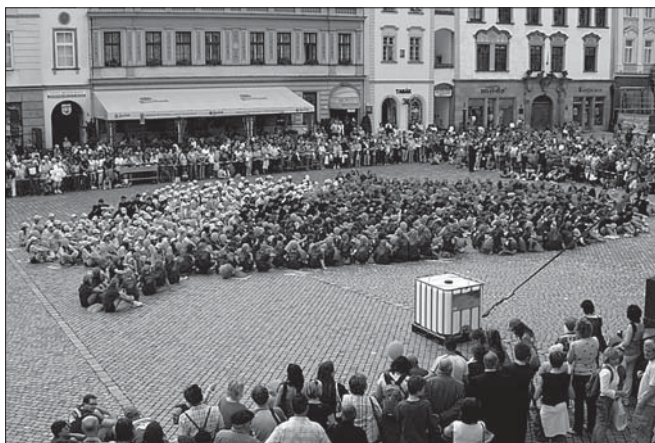
důmyslné choreografie, barevných kostýmů a dalších pomůcek vytvořili na ploše přes 400 metrů čtverečních model srdce, jehož obraz byl snímán z vysokozdvížené plošiny a přenášen na velkoplošnou obrazovku.

„Myslím si, že akce se velmi vydařila, neklamalo nás ani počasí, ani technika a děti si to bezesporu užili stejně jako všichni diváci. Bylo krásné konečně vidět to, co jsme tak dlouho a pracně nacvičovali,“ dodala autorka a hlavní orga-

nizátorka projektu RNDr. Ivana Fellnerová, Ph.D., z PŘ UP. Teoretický základ stovkám Olomoučanů mezi tím poskytovaly právě dr. Fellnerová a spoluorganizátorka a odborná poradkyně akce doc. Eliška Sovová, Ph.D. MBA, předsedkyně Nadačního fondu Pro srdce Hané. „Největší hodina biologie na světě“ nakonec trvala téměř 60 minut včetně výkladu, praktických ukázek, ale také tradičního opakování a přezkoušení účastníků na konci výuky. Ve večerních hodinách pak proběhlo sestavení modelu srdce ještě jednou, tentokrát jako působivá světelná show.

Organizátorům se tak podařilo přesně to, co chtěli – upozornit,

že to Evropě nemusíme jen oslavit, ale ukázat ji také, kde leží její srdce.

O standardizaci a kvalitě zdravotní péče v ČR

■ Uprostřed června se v Praze konala konference „Národní program standardizace odborné zdravotní péče“, pořádaná Ministerstvem zdravotnictví ČR. Toto setkání bylo první podobného rozsahu na téma, které bude mít vliv na celou zdravotní péči, na profesní život zdravotnických pracovníků a jiných odborníků u nás. Standardizace může zvyšovat kvalitu péče, ale může být také její zhoubou a nebezpečím pro zdravotníky i pacienty.

Jednání zahájila ministryně zdravotnictví Mgr. Dana Jurásková, Ph.D. a náměstkyně pro zdravotní péči MZ ČR MUDr. Markéta Hellerová, která představila projekt tvorby „Národní sady standardů odborné zdravotní péče v ČR“. V dalším bloku seznámil účastníky Ing. Pavel Kožený, Ph.D., ředitel Národního referenčního centra, s činností Odborného fóra pro tvorbu standardů a současným stavem zpracování pilotních standardů. Na jeho přednášku navázal popisem metodiky vývoje standardů odborné zdravotní péče MUDr. Miloš Suchý, místopředseda Odborné komise pro tvorbu standardů Odborného fóra. Na některé konkrétní aspekty se zaměřili prof. Miroslav Ryska, CSc., předseda České chirurgické společnosti ČSL JEP, a doc. Bohumil Seifert, Ph.D., ze Společnosti všeobecného lékařství ČSL JEP. Velmi důležité jsou také právní pohledy na celou problematiku, nastíněné MUDr. Jolanou Těšínovou, předsedkyní Společnosti medicínského práva ČLS JEP a JUDr. Lukášem Prudilem, Ph.D. Zajímavým zpestřením byly přednášky Dr. Sherine Gabriel z Mayo Clinic ve Spojených státech a doc. Tomáše Káry, Ph.D.

Má přednáška se týkala cílů, vlastností, tvorby a adaptace klinických doporučených postupů a shrnovala to, čím se zabýváme již několik let, tedy základními principy, definicemi a metodologií tvorby, adaptace, implementace a evaluace klinických doporučených postupů.

Průběh konference mě naplnil lehkým optimismem. Kam jsme se dostali v této závažné problematice se dozvíme 14. 11., kdy Centrum pro klinické doporučené postupy LF UP pořádá v Olomouci „1. Národní konferenci o doporučených postupech.“

Mgr. MUDr. Radim Ličeník, vedoucí Centra pro klinické doporučené postupy, Ústav sociálního lékařství LF UP, Grantham and District Hospital, Velká Británie

Akce „Srdce srdcí“ se konala jako součást projektu Kreativní biologie UP a byla spojena s již tradiční akcí Zdravé srdce Hané Nadačního fondu Pro srdce Hané. Během zábavného odpoledne si mohli občané Olomouce nechat např. zdarma změřit krevní tlak a cholesterol či si vyzkoušet laickou první pomoc v případě infarktu.

Myšlenka sestavit model lidského srdce z dětí vznikla více než před rokem při přípravě přednášek pro první ročník Univerzity dětského věku. Akci uspořádala Přírodovědecká fakulta UP ve spolupráci s Nadačním fondem Pro srdce Hané.

-mar-, foto -mo-

PŘEDSTAVUJEME

Noví profesori UP

■ Na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol jmenoval 2. 3. prezident republiky Václav Klaus ve Velké aule Karolina v Praze šedesát osm nových profesorek a profesorů českých vysokých škol. Byli mezi nimi rovněž dvě nové profesorky a dva noví profesori Univerzity Palackého: prof. H. Grecmanová, Ph.D., jmenovaná pro obor Pedagogika, prof. A. Piháková, CSc., jmenovaná pro obor Klinická psychologie, prof. F. Kopřiva, Ph.D., jmenovaný pro obor Pediatrie, a prof. M. Potměšil, Ph.D., jmenovaný pro obor Speciální pedagogika.

Prof. PhDr. PaedDr. Miloň Potměšil, Ph.D. (1955)

Pedagogická fakulta, Ústav speciálněpedagogických studií

Obor: Speciální pedagogika zaměřená na osoby s vadami sluchu a kombinovanými postiženími

Vědecká a výzkumná specializace: Výchova a vzdělávání osob postižených vadami sluchu a kombinovanými vadami

Je autorem/spoluautorem 35 vědeckých publikací, z toho v zahraničí 16; citovanost zahraniční: 10, domácí: 75.

Významné publikace z posledních pěti let:

Potmesil, M.: *The school integration of the hearing impaired pupils.* Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis Studia Psychologica III. 2007, Krakow.

Kossewska, J., Potmesil, M. *The concept of values and hearing impairment.* Baltic Journal

of Special Education, Specialis Ugdymas by Siauliai University. 2007;

Potměšil, M. *Sluchové postižení a sebereflexe.* Praha: Karolinum nakladatelství UK v Praze, 2007. 194 s. ISBN 978-80-246-1300-0.

Zatím poslední kongresové přednášky přednesl prof. Potměšil na témata „Jazyk a edukace v surdopedii“ a „Aktuální problémy metodologie a metodiky ve speciální pedagogice“ v rámci X. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a V. mezinárodní dramaterapeutické konference v březnu 2008.

Prof. Potměšil vede pět postgraduálních studentů v oboru Speciální pedagogika. Přednáší Surdopedii, Kombinované vady, Poradenství na Pedagogické fakultě.

-red-, foto archiv prof. Potměšila

S dr. Tomášem Hanzlíkem o barokní hudbě

Vivaldi a dobové nástroje? Jako by to hrála rocková kapela

Mgr. Tomáš Hanzlík, PhD, patří bezesporu k zajímavým osobnostem naší alma mater. Již léta je vedoucím souboru Ensemble Damian, který se specializuje na barokní hudbu. Skládá opery, organizuje přehlídky barokní hudby a samozřejmě učí na Katedře hudební výchovy PdF UP. Je zakladatelem dnes již proslulého hudebního festivalu Baroko, za který mu byla letos udělena jedna z Cen Olomouckého kraje za rok 2008.

Jak se daří v Olomouci provozovat barokní hudbu a jaké je to psát ve volném čase opery? Nejen o tom se dočtete v následujícím rozhovoru:

Asi nejvíce jste v povědomí lidí spojen s Ensemble Damian. Můžete něco říct o tomto opravdu nevšedním souboru?

Soubor jsem založil už za studií na Katedře hudební výchovy a muzikologie. První veřejný projekt v roce 1996 byl spojený s tématem zápalné lidské oběti v hudbě raného baroka. To nebyl úplně první koncert, ale poprvé pod názvem Ensemble Damian. Postupem času jsme se od hraní barokní hudby na historické nástroje dostali i k interpretaci současné hudby, ale opět spíš takové barokizující s minimalistickými prvky. Největší díl repertoáru soudobé hudby jsem obstarával já a kolega Vít Zouhar, rovněž pedagog na Katedře hudební výchovy. Kromě tohoto máme v repertoáru významnou minimalistickou video operu „Three tales“ proslulého Steva Reicha. Vzhledem k nákladnosti jsme ji ale hráli pouze jednou na festivalu pořádaném filharmonií v Hradci Králové asi před dvěma lety. To bylo takové opravdu velké jednorázové sousto. Je levnější si něco v tomto duchu napsat sám.

Inscenace opery dr. T. Hanzlíka *Lacrimae Alexandri Magni/Slzy Alexandra Velikého*, uvedená v rámci letošních Akademických dnů UP, byla přijata s velkým nadšením.

Od založení Ensemble Damian se pak odvinul i nápad na založení festivalu Baroko, protože jsem chtěl svým kolegům ukázat, jak se to dělá jinde, tím myslím hraní barokní hudby na dobové nástroje. V tom prvním ročníku bylo mým cílem přivést ostatní soubory do Olomouce (Pavel Klikar a Musica Antiqua Praha, Musica Flora, Capella Regia atd.). Postupně se během let podařilo přivést všechny soubory, které se této oblasti

V sále Moravského divadla, kde byly letos v březnu slavnostně předávány Ceny olomouckého kraje za rok 2008, převzal dr. T. Hanzlík trofej udělenou festivalu Baroko z rukou mnohobásněného zlatého slavíky Karla Gotta. Ten na oplátku obdržel malovaného barokního andělíčka.

hudby věnuji. A tím, že jsme rozšířili i repertoár na soudobou hudbu, rozšířila se i nabídka festivalu Baroko. Jsou tam i světové premiéry skladeb, které s barokem souvisí třeba jen textově. Třeba skladby mé a kolegy Zouhara jsou napsány na barokní libreto, která zůstala zachována, ale hudba se ztratila. Společně jsme přemýšleli, jak tehdejší hudba asi mohla vypadat, ale nesnažili jsme se být nějak příliš autentičtí. V podstatě vznikla hudba, která ten barokní styl parafrázuje.

Jakým způsobem jste sháněli dobové nástroje? A je těžké sehnat na ně hráče?

Hudebníky jsem obstarával dost intrikánským způsobem. Chodil jsem totiž poslouchat za dveře na hodiny zpěvu, protože instrumentalisty jsme měli z konzervatoří a akademii z Kroměříže a Brna. Takže s těmi jsem problém neměl, ale zpěváky jsem byl skutečně nucen hledat tímhle podivným způsobem. Takže když jsem někoho oslovil, tak mi ten člověk zase třeba doporučil někoho dalšího. Základ souboru, kde jsem vlastně v té době ještě i zpíval, zůstal v podstatě nezměněn.

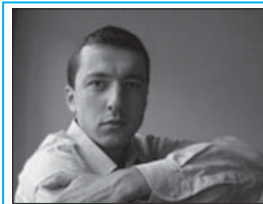
Nástroje si někteří členové souboru nechali postavit na vlastní náklady, některé nástroje jsme měli půjčené přímo z depozitáře Moravského zemského muzea v Brně. To je dost mimořádné štěstí, protože jsou to nesmírně cenné nástroje. Já sám jsem například mohl hrát na violu z poloviny osmnáctého století.

Jak to fungovalo prakticky? Při takovém počtu lidí je těžké zorganizovat nějaké pravidelné zkoušky?

V počátku jsme se scházeli jednou, dvakrát týdně, než jsme udělali první koncert. Amatérské podmínky se ale nedaly dlouho udržet, takže postupem času už to bylo tak, že se zkoušelo jen před konkrétním projektem. I u těch hodinových oper se to dělá na můj vkus velmi rychle. Je těžké dát dohromady všechny lidi, kdy každý je z jiného města, má práci, zkrátka je to problém. Ale když máte okruh lidí, o kterých víte, co od nich můžete očekávat, tak to i v těch extrémních časových podmínkách naplánujete tak, že se to zvládne. Extrémní situace např. nastala, když jsme zkoušeli operu *Coronide*, která je velmi exponovaná, a já jsem dostal od kolegy Zouhara noty až týden před premiérou. Tehdy nám týden připadal šílený a dneska zkoušíme operu třeba jenom tři dny. Mám tu výhodu, že lidé chodí na zkoušku připraveni a že jsou schopni sami si obstarat korepetici. Profesionálně se zkouší opera dva měsíce, to mi si dovolit nemůžeme.

Baroko a Olomouc jde jistě dohromady, ale přesto, necítíte se trochu na okraji toho hudebního proudu? Nemáte třeba nedostatek posluchačů?

Má to dvě stránky. Když už si někdo poslechne barokní hudbu hranou na dobové nástroje, tak ho to zvukově může překvapit a může tam nalézt spoustu styčných bodů právě třeba s tou populární, nonartiifiální hudbou. Například zpěváci, kteří se na tento směr specializují, nepoužívají to, co většinu lidí vadí – vibrato, takový ten velký hlas, který způsobí, že není rozumět textu. Autenticitě mají mnohem přirozenější projev. Je tam spousta styčných plošek. Třeba Vivaldi – to když slyšíte na dobové nástroje, máte pocit takové syrovosti, jako by to hrála rocková kapela. Zkrátka zvukově to může dnešní publikum oslovit.

Mgr. Tomáš Hanzlík, Ph.D. (1972), skladatel, muzikolog a pedagog, umělecký vedoucí Ensemble Damian a impresário vlastního kočovného divadla *Theatrum*

Schrattenbach. Je absolventem kateder muzikologie a hudební výchovy UP. V roce 1998 založil v Olomouci hudební festival *BAROKO*, který se soustavně zaměřuje na uvádění novodobých premiér neznámých děl. Tématem jeho disertace byla hudba piaristických skladatelů 17. a 18. století. České i latinské texty piaristů pak využil i při kompozici řady vlastních oper. Vedle pedagogické činnosti se věnuje kritickým edicím staré české hudby a pravidelně koncertuje jako dirigent, vokalista a hráč na smyčcové nástroje. S Ensemble Damian uvádí vedle staré hudby a vlastních děl také soudobé autory z minimalistického okruhu. V roce 2004 provedl v řadě *Bušení do železné opony* Národního divadla v Praze opery *Yta innocens*, *Torso* a *Coronide*, v řadě *Barokní opera a oratorium* pražského FOK operu *La Nascita del Diamante*. V listopadu 2006 nastudoval českou premiéru opery *Three Tales* Steva Reicha. Na objednávku Národního divadla v Praze složil latinskou operu *Lacrimae Alexandri Magni*, jejíž premiéra se uskutečnila v lednu 2007 ve Stavovském divadle. Svůj vlastní skladatelský styl Hanzlík označuje jako neobarokní minimalismus, charakteristický zacyklením historizujících harmonických a melodických fragmentů.

Pravdu máte v tom, že pokud se na koncertech nehraje něco opravdu známého, jako třeba právě Vivaldi, tak ta návštěvnost není úplně ideální. Publikum se mi nepodařilo oslovit tak, aby na koncerty chodili zasloužit posluchači. Na každém koncertě vidím úplně nové tváře. V čem to je, to jsem ještě nějak nerozlouskl. Nejsmutnější je pro mě to, že se na festivalu vždy snažím premiérovat skladby, které mají nějakou vazbu na region. To znamená olomoucké kapelníky. Je to hudba srovnatelná s Vivaldim nebo Bachem, ale tím, že jsou to neznámá jména, tak regionální posluchač nepřijde. Nějaký Václav Gurecký nikoho nezajímá a je to strašná škoda. Přitom jsou to krásné věci a měly by naplnit každého patriota hrdostí.

Prozradíte mi, na čem teď zrovna pracujete? Víme, že je to další opera s antického prostředí ...

Je to opera z krétské mytologie, téma *Mínos*, *Íkaros*, *Daidalos*. Libreto píše David Hrbek a jsme teď asi v polovině. Musím říct, že David Hrbek mi už napsal *Tvarůžkové Ody*, *Dětskou operu*, *Romeo a Julie* a *Strašnou travestii o těhotném starostovi*.

To ale nezni moc barokně ...

Je to všechno barokizující. Baroko přece pojilo i to vysoké s tím nízkým. Ta travestie, to je taková *comédie dell'arte*, kdy se jde v textu i vizuálně úplně až na dřevě. Kopou se různě do zadku a tak podobně. V tom se mi právě to baroko líbí, že opery mají komické i vážné složky.

Ta naše poslední opera, na které pracujeme, se bude jmenovat *Labyrint vášně*. A zatímco všechny ty předchozí věci byly v podstatě komedie, tak toto je, nechci říct přímo tragedie, ale spíš drama. Jsou tam místa, kde se budete smát, ale dojde i na lámání chleba a jsou tam i vraždy. Vždyť sama ta mytologie je dost drsná, jsou tam různé incestní a zoofilní vztahy, byk s *Pasiphae* a vznikne z toho *Minotaurus*. To se všechno snažíme přivést na scénu. Má to mít premiéru

Dokončení na str. 7

„Odpadový projekt“ Katedry ekologie a životního prostředí aneb Akademičtí pracovníci se hrabou v odpadcích!

V červenci loňského roku zahájili pracovníci Katedry ekologie a životního prostředí ve spolupráci s Katedrou geoinformatiky Přírodovědecké fakulty výzkum struktury komunálního odpadu v Olomouci a jejím okolí. Výzkum je prováděn v rámci projektu „Struktura komunálního odpadu v závislosti na době a místě vzniku z pohledu další využitelnosti obsažených komponent“ a je financován ze zdrojů Ministerstva životního prostředí ČR. Projekt, plánovaný na roky 2008–2010, byl vypracován v rámci rezortního programu výzkumu MŽP, podprogramu Udržitelné využívání zdrojů. Mezi spolupracující organizace patří Technické služby města Olomouce, Magistrát města Olomouce a „obalová“ společnost Ekokom a s.

Projekt si klade za cíl zjistit na modelu městské aglomerace střední velikosti – Olomouc a okolní drobné obce – strukturu komunálního odpadu s přihlédnutím k velikosti obce, k charakteru obce nebo městské čtvrti (nová versus stará zástavba, město versus vesnice apod.), k množství a charakteru drobných podnikatelských subjektů ve svozové oblasti, k době vzniku odpadu (pracovní den po víkendy či po jiném pracovním dnu) a k informovanosti obyvatelstva o možnostech a způsobech separace v místě jejich bydliště.

Projektový tým

Mezi zkoumané svozové oblasti byly vybrány čtyři oblasti s různým typem zástavby – sídlištní zástavba (sídlíště v části Olomouc-Neředín), stará domovní zástavba v centru města (ulice Riegerova), nová zástavba rodinných domů (vilková čtvrť v oblasti „pod letištěm“ v Olomouci-Neředíně) a vesnická zástavba (obec Radíkov).

Od září 2008 jsou jednou za měsíc za pomoci najatých brigádníků z řad studentů UP analyzovány vzorky komunálního odpadu z vymezených svozových oblastí a kvalitativně i kvantitativně je vyhodnocováno jejich složení. Analýzy jsou přitom zaměřeny zejména na obsah potenciálně recyklovatelných složek (papír, sklo, plasty, kovy, nápojové kartony), bioodpadu (kompostovatelné látky) a nebezpečných odpadů.

Vivaldi a dobové ...

dokončení ze str. 6

17. listopadu v rámci oslav, měla by se na tom spojit univerzita s městem a krajem a účinkovat by měl Ensemble Damian s okruhem stálých spolupracovníků, do kterého teď už patří i Soňa Cervená, která dostala Radokovu cenu za operu Zitra se bude ... o procesu s Miladou Horákovou.

Je těžké sehnat peníze? A jak vás podporuje univerzita?

Univerzita nám dává zadarmo k dispozici prostory, kde můžeme zkoušet. To je velmi důležité, protože bez toho by to prostě nešlo. Peníze ale musí přicházet z více stran, takže sháníme sponzory, spolupřadatele, sháníme granty a speciálně na tuto operu jsem získal peníze z ministerstva – alespoň na její vznik. Tohle je druhá věc, kterou mám nějakým způsobem zaplacenou. Jsou to stovky hodin, co se nad tím musí sedět, tu práci si těžko někdo umí představit. Je jasné, že se to nedá dělat pro peníze, za to by nevstal normální dělník ani z postele. Moji odměnou je to, že to snad někoho pobaví, dojde, změní k lepšímu ...

Připravil T. Chalupa,
foto M. Otava a archiv dr. Hanzlíka

Brigádníci při zimním třídění

Projekt byl od začátku orientován především na praktickou stránku věci, a tak by měl poskytnout kromě kvantitativních a kvalitativních údajů o struktuře komunálního odpadu také výstupy použitelné v každodenním životě občanů města a zaměstnanců Technických služeb a Magistrátu města Olomouce. Mezi tyto výstupy patří např. ověření možnosti kompostování biologicky rozložitelného odpadu v drobných kompostérech, které jsou umístěny v areálu Pířv v Olomouci-Holicích.

Akcí, která se přímo dotkne občanů města, bude dotazníkový průzkum plánovaný na září tohoto roku, který by měl zjistit vztah občanů k třídění odpadu. Po provedení průzkumu budou v pilotních oblastech instalovány informační tabule upozorňující občany na rezervy v třídění v místě jejich bydliště, a to cílenou formou upozornění na konkrétní „nálezy“ z komunálního odpadu (elektrospotřebiče, léčiva atd.). Dále budou občanům poskytnuty informace o nejbližších sběrných dvorech či možnostech kompostování.

Pro pracovníky Technických služeb a olomouckého magistrátu budou sloužit např. informace zpracované Katedrou geoinformatiky, jejíž pracovníci odborně

posoudí současné trasy svozových vozů a případně provedou jejich optimalizaci, která by měla pomoci ke snížení nákladů na svozy.

O dalším průběhu projektu budeme informovat v dalších číslech Žurnálu. Do té doby můžete alespoň navštívit náš web www.olomouckykomunal.upol.cz, na kterém naleznete informace týkající se nejen základních cílů projektu, ale také informace o třídění odpadu, fotogalerii a mnoho dalších zajímavostí a aktualit. Vaše případné dotazy či připomínky uvítáme na naší e-mailové adrese olomoucky-komunal@seznam.cz.

Za projektový tým Mgr. J. Laciná,
foto dr. V. Kostkan

vydavatelství • vydavatelství • vydavatelství

Červnová produkce

Fakulta tělesné kultury

Karásková, V. (ed.): AUPO. *Gymnica*. Vol. 38, No. 4. 1. vyd., 70 s. 183 Kč.
Bednařová, H.: *Aktivní v každém věku III*. Sborník. 1. vyd., 70 s. Neprodejné.

Filozofická fakulta

Bednařiková, B.: *Slovo a jeho konverze*. 1. vyd., 254 s. 278 Kč.
Tárnykiová, J., Janebová, M. (eds.): AUPO. *Philologica* 99 – 2009. *Anglica III*. *Linguistica*. 1. vyd., 154 s.
Vobořil, L.: *Ruská anekdota*. Žánr, jazyk, text. 1. vyd., 112 s. 320 Kč.
Lotko, E.: *Srovnávací a bohemistické studie*. 1. vyd., 314 s. 300 Kč.

Lékařská fakulta

Ivanová, K., Juríčková, L.: *Pisemné práce na vysokých školách se zdravotnickým zaměřením*. Dotisk 2. vyd., 100 s. 90 Kč.
Malínský, J., Lichnovský, V., Michalíková, Z.: *Přehled histologie člověka v obrazech II. díl*. 2. vyd., 190 s. 221 Kč.

Pedagogická fakulta

Vavrdová, A.: *Didaktika vlastivědy*. 1. vyd. 76 s. 56 Kč.
Nelešová, A., Svobodová, J.: *Pedagogická praxe 2*. Praktická příručka určená studentům bakalářského studia oboru Učitelství pro MŠ. 1. vyd., 106 s. 126 Kč.
Spáčilová, H.: *Pedagogická diagnostika v primární škole*. 1. vyd., 120 s. 133 Kč.
Šmelová, E.: *Ohlédnutí do historie předškolní výchovy*. 1. vyd., 76 s. 105 Kč.
Šmelová, E.: *Ohlédnutí do historie předškolní výchovy*. CD. 105 Kč.
Vomáčková, O.: *Der Begriff der Unzählbarkeit bei deutschen Nomina mit einem Blick auf das Tschechische*. 1. vyd., 118 s. 311 Kč.

Kropáč, J., Lavrinčík, J.: *Didaktika informatiky*. Obecné základy I. CD. Neprodejné.
Kropáč, J., Lavrinčík, J.: *Didaktika informatiky*. Obecné základy II. CD. Neprodejné.
Ivanová, J., Lenočková, A.: *Learners with Specific Learning Difficulties*. CD. Neprodejné.
Bohuš, M.: *Einführung in die Didaktik der deutschen Sprache I*. CD. Neprodejné.
Serafín, Č.: *Elektronika* (digitální část). CD. Neprodejné.

Přírodovědecká fakulta

Molnár, J.: *Rozvíjení prostorové představivosti (nejen) ve stereometrii*. 2. vyd., 144 s. 296 Kč.
Motyka, K., Hlaváč, J.: *Stručný přehled separačních metod*. 1. vyd., 46 s. 98 Kč.
Voženílek, V., Šaradín, P. (hl. výk. red.): *Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008*. 1. vyd., 64 s. 234 Kč.
Štosová, T.: *Med ve školní laboratoři*. 1. vyd., 60 s. Neprodejné.
Tomáš, M., Vysoudil, M. (eds.): *Sborník abstraktů*. Mezinárodní vědecká konference k 50. výročí geografie na PřF UP v Olomouci. 1. vyd., 136 s. Neprodejné.
Kubala, M., Tarkowski, P. (eds.): *3. studentská konference mladých přírodovědců*. Sborník. 1. vyd., 62 s. Neprodejné.
Opatrný, T. (výk. red.): *Průvodce Botanickou zahradou Přírodovědecké fakulty v Olomouci*. Česko-angl. verze. 1. vyd., 30 s. Neprodejné.

Ostatní

Škutová, D.: *Sexuální výchova dětí se zrakovým postižením*. Předškolní a mladší školní věk. 1. vyd., 206 s. Neprodejné.
AFO 44. *Doc. Port.* Market for Popular Scientific Documentary Film. 284 s. Neprodejné.
AFO 44. *Katalog*. 44. mezinárodní festival populárně-vědeckých a dokumentárních filmů. 280 s. + přílohy. Neprodejné.

-kop-

Katedra sociologie a andragogiky FF uspěla s projektovou žádostí u ESF

Katedra sociologie a andragogiky FF ve spolupráci s Katedrou politologie a evropských studií UP zvýší uplatnitelnost absolventů sociálně-vědních oborů na trhu práce prostřednictvím realizace projektu, který získal finanční podporu z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Projekt s názvem **Laboratoř sociálně-vědních výzkumů – inovace studijních oborů Sociologie a Politologie a evropská studia v souladu s potřebami trhu práce je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Začátek realizace projektu připadá na tento červen, konec pak na říjen 2011.**

Realizaci projektu se budou inovovat stávající předměty oborů Sociologie a Politologie a evropská studia zařazením mezioborových workshopů, které povedou experti z oblasti teorie i metodologie. Workshopy budou součástí povinných předmětů obou oborů. Studenti budou mít příležitost vybrat si z pestré nabídky témat (výzkum trhu a veřejného mínění, sekundární analýza socio-ekonomických dat a zdroje dat, kvalita výběrových šetření a standardy v sociálním výzkumu, měření výkonu vlád, problematiké aspekty výzkumů volebních preferencí v ČR atp.), a zvýšit tak svoji výzkumnou znalost, a tím i uplatnitelnost na trhu práce.

Inovovat se bude také odborná praxe studentů, a to prostřednictvím vytvoření a pilotáže mezioborové metodiky praxe. Významným plánovaným výstupem projektu je zřízení a testování Laboratoře sociálně-vědních výzkumů. Toto pracoviště se zaměří na základní i aplikovaný výzkum, studentům pak poskytne výzkumnou praxi. Jedním z výzkumných šetření, která proběhnou

v rámci pilotáže Laboratoře sociálně-vědních výzkumů, bude například proměna terciárního vzdělávání v kontextu Univerzity Palackého v Olomouci.

Partnery projektu jsou Sociologický ústav AV ČR a Focus – centrum pro sociální a marketingovou analýzu. Jejich členové se budou spolupodílet na přípravě a lektorování inovativních workshopů, dále také na analýze poptávky externího prostředí po službách Laboratoře sociálněvědních výzkumů, následně pak na zřízení a pilotním testování Laboratoře sociálněvědních výzkumů v podobě členství v ad-hoc týmech.

Projekt tak podpoří mezioborové vytváření výzkumných ad-hoc týmů z akademiků, posluchačů doktorského studijního programu, studentů bakalářského a magisterského programu sociálněvědních oborů a expertů partnerských institucí. Rozšíří také a intenzifikuje spolupráci UP s podniky a dalšími institucemi z praxe působícími v regionu.

Mgr. V. Závrská

K čemu slouží komise pro informační technologie na UP?

Již více než půl roku se pravidelně scházejí zástupci fakult a centrálních jednotek na jednání o využívání a rozvoji informačních technologií na UP. S iniciativou k ustanovení komise, která by měla stanovovat priority a koncepci univerzitního informačního systému a jeho aplikací, přišli prorektor pro záležitosti studia a studentů UP doc. Miroslav Chráska a ředitel CVT RNDr. František Zedník koncem minulého roku. Vznik komise také doporučil externí audit na CVT, který se uskutečnil v loňském roce. Z jeho závěrečné zprávy vyplývá, že k nejzávažnějším problémům souvisejícím s používáním informačních technologií na UP patří špatná informovanost mezi pracovišti na UP a CVT. Ke zlepšení tohoto stavu má sloužit právě komise, jejíž členové – zástupci fakult a centrálních jednotek – mají předávat požadavky své fakulty nebo pracoviště směrem k CVT, ale také informovat o aktuálních úkolech spojených s rozvojem informačních technologií. Pro řešení specifických úkolů nijkají v rámci komise pracovní skupiny, do nichž jsou zváni odborníci na danou problematiku. Na programu jednání byla připravovaná rekonstrukce webových stránek UP a intranetového Portálu, zavádění DMS (Document Management System), vývoj STAGu, zavedení digitálního podpisu, rozvoj HelpDesku a rozvoj dalších aplikací.

Výsledkem jednání byla například dohoda o využívání redakčního systému TYPO3 pro webové stránky a o budoucí roli Portálu UP. Prohájí školení klíčových uživatelů ve cvičné verzi DMS.

Podle připravovaného statutu komise bude k jejím úkolům patřit koordinace požadavků jednotlivých fakult v oblastech informačních technologií, k jejím pravomocem pak i dohled nad jejich rozvojem. -da-

Konference „Obnova demokracie v Československu: Mezinárodní, celostátní a regionální aspekty“

Odkaz listopadové revoluce v roce 1989 je stále živý a i po dvaceti letech jistě stojí za to si dramatické události té doby přiblížit a analyzovat. Proč k revoluci vlastně došlo? Kdo jsou „vítězové“ a kdo „poražení“ té doby? V jakém stavu byl autoritativní komunistický systém v době revoluce? Naplnily se vize těch, kteří v té době byli hlavními aktéry celospolečenské změny? To jsou jen některé otázky, na které budou účastníci hledat odpovědi účastníci konference s názvem Obnova demokracie v Československu: mezinárodní, celostátní a regionální aspekty.

Ve dnech 17. a 18. 8. se v Uměleckém centru UP uskuteční vědecká konference pod názvem *Obnova demokracie v Československu: mezinárodní, celostátní a regionální aspekty*, která bude součástí oficiálních akcí pořádaných Univerzitou Palackého při příležitosti 20. výročí od listopadových událostí. Organizátoři konference zvolili úspěšný a populární koncept tzv. kulatých stolů (ten vzbudil velký zájem již na konferenci *Osmádesátý – Pražské jaro: pokus o obnovu občanské společnosti*). Tentokrát se mohou zájemci těšit na dva kulaté stoly, a to jak se zaměřením na celostátní odraz listopadu 1989, tak na události spojené s naším regionem.

„Doufáme, že v diskusi zazní názory obou stran, jde nám hlavně o pluralitu názorů. Abychom pochopili tehdejší události, je důležité znát pohledy účastníků z obou táborů,“ uvedl PhDr. Pavel Urbásek, ředitel archivu UP, který je jedním z hlavních pořadatelů akce. Pozvání dostali například Petr Pithart, Jiří Dientsbier, Michal Horáček či Simon Pánek. „U kulatého stolu zaměřeného na regiony chceme mimo jiné přivítat například bývalého rektora UP Josefa Jařaba či prvního polistopadového primátora Olomouce Milana Hořinka. Jména pozvaných za druhou stranu zatím nechci prozrazovat, protože všechno je ještě v jednání,“ doplnil dr. Urbásek. Diskusi celostátního kulatého stolu bude již tradičně moderovat známá politoložka prof. Vladimíra Dvořáková.

Záštitu nad konferencí, pořádanou Katedrou společenských věd Pedagogické fakulty UP, Archivem UP, Centrem orální historie Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR a Českou asociací orální historie, převzal rektor UP prof. Lubomír Dvořák a předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miloslav Vlček. -ok-

Oxford Reference Online

Univerzita Palackého má nyní přístup do rozsáhlého souboru asi 300 slovníků a encyklopedií ze všech vědních oborů vydavatelství Oxford University Press, který potrvá nejméně do konce tohoto roku. Vstup do databáze je na adrese: <http://www.oxfordreference.com>. Přehled všech publikací seřazených podle oborů a hypertextový přístup do každé z nich, je na adrese: <http://www.oxfordreference.com/views/SUBJECTSBOOKS.html>.

Databáze obsahuje asi 1,5 mil. slovníkových definic, obrázků, dat, citátů o osobnostech a místech, chemických vzorců, map, grafů atd.

Blíží informace podá dr. L. Slezáková (Knihovna UP).

Filozofická fakulta UP mimořádně prodlužuje termín přijímání přihlášek do doktorského studijního programu Obecná jazykověda a teorie komunikace do 31. 8. 2009.

Podmínkou pro přijetí přihlášky je:
– ukončení VŠ vzdělání na úrovni Mgr. ve filozofických oborech, popř. v oborech žurnalistika, filozofie, sociologie, psychologie;
– vyplnění přihlášky (formulář pdf, rtf);
– vykonání přijímací zkoušky (podkladem zkoušky je stručný badatelský záměr, který se v případě přijetí stane východiskem koncepce doktorské práce).

Filozofická fakulta UP dále vyhlašuje druhé kolo přijímacího řízení do doktorského studijního programu v oborech České dějiny a Obecné dějiny

Přijímací pohovory v rámci tohoto kola se budou konat **11. 9. 2009 v 10.00 hodin** na Katedře historie. Všechny ostatní informace o doktorském studiu na FF UP naleznou uchazeči na stránkách fakulty www.upol.cz/fakulty/ff/aktualni-sdeleni-ff/.

PSUP projektový servis • projektový servis

Nové výzvy 7. rámcového programu EU

Ve dnech 20.–27. 5. bylo vyhlášeno pět nových výzev 7. rámcového programu EU. Jedná se o výzvy ve specifických programech Spolupráce a Kapacity.

Specifický program Spolupráce – 4 nové výzvy:

1. Doprava (včetně letectví)

Číslo výzvy: 2009/S 96-137211; Rozpočet na výzvu: 1 000 000 €; Ukončení výzvy: 22. 7. 2009. Téma výzvy: *Podpora standardizace Galileo.*

2. Doprava (včetně letectví)

Číslo výzvy: 2009/S 98-140618; Rozpočet na výzvu: 500 000 €; Ukončení výzvy: 22. 7. 2009. Téma výzvy: *Implementace centralizovaného přístupového systému do evropské GNSS simulace a testovací infrastruktury.*

3. Informační a komunikační technologie

Číslo výzvy: 2009/S 100-143993; Rozpočet na výzvu: 225 000 €; Ukončení výzvy: 26. 6. 2009. Téma výzvy: *IPv6 bezpečnostní modely a dvouvrstvé (IPv6/IPv4) implikace.*

4. Informační a komunikační technologie

Číslo výzvy: 2009/S 99-142918; Rozpočet na výzvu: 250 000 €; Ukončení výzvy: 1. 7. 2009. Téma výzvy: *Dopad výzkumných iniciativ FET.*

Specifický program Kapacity – 1 nová výzva:

Číslo výzvy: 2009/S 99-142914; Rozpočet na výzvu: 300 000 €; Ukončení výzvy: 24. 6. 2009. Téma výzvy: *Vývoj superpočítačové strategie v Evropě.*

Více informací o výzvách naleznete na

www.cordis.europa.eu.

Projektový servis UP, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc, tel.: 585 631 421, fax: 585 631 401, e-mail: info@psup.cz, www.psup.cz.

Studenti Lékařské fakulty UP se mezi profesionály na Rallye Rejvíz 2009 neztratili

Za dvanáct let existence se z mezinárodní soutěže záchranných služeb Rallye Rejvíz stalo neoficiální mistrovství světa, na kterém se setkává záchranná elita z celého světa. Přestože letošní ročník (28.–31. 5.) pořadatelé přesunuli z tradičního místa konání ve Zlatých Horách a v okolí Rejvízu do Koutů nad Desnou, prestiž závodů zůstala zachována. Mezi 29 týmy, které se objevily na startovní listině, byla družstva z 15 zemí světa včetně USA, Japonska či Turecka. Tři české posádky doplnili sebevědomí nováčci v soutěži – družstvo studentů Lékařské fakulty UP ve složení Eva Dorazilová (3. ročník), Denisa Osinová (5.), Jan Přeček (5.) a Roman Remeš (3. ročník, všichni obor Všeobecné lékařství). Zdaleka nešlo o jejich premiéru v záchranném klání, neboť se letos s úspěchem zúčastnili mezinárodní jablonecké Rescue Ski (5. a 6. místo) a Karpaty Rescue na Slovensku (3. místo). A přes náročnou přípravu nebylo před závodem jasné, zda si tentokrát přeci jen neukouší příliš velké sousto.

Jak vlastně závod probíhá, přiblížil mluvčí Rallye Rejvíz Jiří Pavlík: „Soutěž je postavena na principu co nejreálnější simulace jednotlivých výjezdů záchranné služby. Na každé z denních etap čekalo několik úkolů a ve dvou nočních etapách po jednom stanovišti. Soutěžící měli například šetrně pomoci dítěti po pádu ze střechy, zachránit a ošetřit tonoucího rybáře či muže po úrazu elektrickým proudem. Tradičně mezi úkoly zařazujeme nehody s větším počtem zraněných s cílem zjistit, jak jsou záchranní schopni zvládnout nápor situace na jeden zdravotnický tým, správně rozřídí zraněné podle postižení, poskytnout adekvátní přednemocniční neodkladnou péči úměrnou možnostem a zorganizovat spolupráci s ostatními zasahujícími složkami. Záchranní musí myslet často na svou bezpečnost a s chladnou hlavou zajistit tu svou i pacientovu.“

Soupeřů z řad profesionálů se olomoučtí studenti nezaletli a získali výborné 12. místo. Za sebou nechali nejen dvě další české posádky, ale například i družstvo vídeňské záchranné služby, které v minulosti Rallye Rejvíz opakovaně vyhrálo. K průběhu závodu se vyjá-

dřila MUDr. Adéla Michalčová z LF UP, která je jedním z porotců: „Letošní rallye byla jako obvykle odborně velmi náročná. O kvalitě soupeřů svědčí skutečnost, že mezi nimi byli newyorští hasiči nebo že trenér kanadského týmu bude hlavní osobou zajišťující bezpečnost na příští olympiádě.“ K vystoupení olomouckých studentů, na jejichž přípravě má nemalý podíl, dodala: „Pro všechny rozhodci byli velmi milým překvapením, neboť nedostatek zkušeností z praxe dokázali vynahradit precizním systémem práce, logickým uvažováním a vzorným přístupem k pacientům. Dvanácté místo je tak náročnou konkurencí nejlepších týmů celého světa je obrovským úspěchem naší fakulty a oceněním práce přípravného týmu, do kterého patří ještě MUDr. Daniel Kvapil (ZZS kraje Vysočina) a Mag. (FH) Christoph Redelsteiner, MSc, EMT-P (Dunajská univerzita v Kremži a Rakouský červený kříž).“

Všichni jmenovaní rovněž stáli u zrodu výuky přednemocniční neodkladné péče na olomoucké fakultě, která byla jedním z odrazových můstků k účasti studentů na soutěži. Spolu s nimi i ředitel Rallye Rejvíz

Úspěšné družstvo studentů Lékařské fakulty UP (zleva): Jan Přeček, Denisa Osinová, Eva Dorazilová a Roman Remeš

MUDr. Jiří Staňa, který uvedl: „Je mi jasné, že toto je jediná cesta, jak se v současnosti něco z tzv. emergency medicine (EM) v naší republice naučit. Rallye Rejvíz je ve světě brána jako QIT (quality improvement tool) a díky ní získali záchranní v ČR a na Slovensku spoustu neocenitelných praktických zkušeností.“ Úspěchem studentů naší univerzity byl potěšen i jeden z hostů rallye, předseda AS UP doc. Roman Kubínek, CSc.

Na závěr by se slušelo dát slovo samotným studentům. „Samozřejmě máme nedostatek praktických zkušeností z reálného provozu záchranné služby. Zatímco ostatní posádky jsou sebranými týmy, které spolu pracují mnohá řadu let, my jsme měli na sehrání jen několik málo tréninků a ostré situace na předchozích soutěžích. Nedostatek praxe však může být paradoxně i výhodou, máme šanci dívat se na situace z jiného pohledu,“ uvedla Eva Dorazilová a Jan Přeček zmiňuje další potíže: „Rallye Rejvíz je velmi náročná nejen po stránce odborné, ale také po stránce organizační. Účast na ní předpokládá plně vybavenou sanitku a pro studenty rozhodně není jednoduché ji získat. Proto naše přípravy bohužel nezačaly studiem urgentní medicíny, ale oslovováním sponzorů a sháněním vybavení a financí. Naštěstí se našli dobří a ochotní lidé, kteří nám pomohli a díky kterým jsme získali vše potřebné. Chtěli bychom poděkovat jim, naší trenérce A. Michalčové a všem, kteří nám věřili a podporovali nás.“ Přes všechny problémy by se studenti rádi podobných soutěží účastnili i v budoucnu.

Poděkování patří LF UP, FNO, Spolku mediků LF UP, MUDr. Daně Hlaváčkové (MZ ČR), Ing. Janu Machovi (MEDIPRAX CB s.r.o.) a firmám Trínom Brno, OMS-ZOLL s.r.o. a HELAGO-CZ s.r.o.

Mgr. P. Kurfirst, LF UP, foto archiv soutěžících (Redakčně kráceno)

K aktuálním otázkám českého a evropského soudnictví

K nejvýznamnějším událostem, které se v oblasti vědeckého života Právnické fakulty UP každoročně konají, patří i mezinárodní vědecká konference *Olomoucké právníké dny*. Pro jejich letošní čtvrtý ročník bylo zvoleno velmi diskutované téma, kterým zcela

jistě jsou „Aktuální otázky soudnictví v České republice a Evropské unii“. Mezi letošní účastníky patřila mj. také ministryně spravedlnosti ČR JUDr. Daniela Kovařová (na snímku).

V září na konferenci navází „Olomoucké debaty mladých právníků“ – konference určená nejen studentům doktorského studijního programu, ale i všem dalším, kteří se profilují v oblasti práva.

-red-, foto -mo-

Májové koncerty univerzitních sborů ovládly Umělecké centrum UP

Mezi každoroční tradice smíšeného komorního sboru Ateneo UP patří pořádání májového sborového koncertu. Jde většinou o vystoupení uzavírající první polovinu kalendářního roku, po němž následuje období skládání zápočtů, zkoušek a posleze letních prázdnin. Letos se vzhledem k nabítenému programu, který obsahoval dotáčení druhého reprezentativního CD a spoluúčast na natáčení Missy Olomoučensis Richarda Pachmana v olomouckém rozhlasu (CD vyjde na podzim 2009), předpokládalo pouze zapojení sboru v rámci plánovaného koncertu klavíristy Filipa Tailora – člena a korepetitora sboru. Nakonec se však díky mimořádným nabídkám zahraničních partnerů a zejména ochotě domácích sboristů se termínově a organizačně přizpůsobit, uskutečnily tyto koncerty tři.

Hostem prvního koncertu konaného 23. 5. byl německý sbor Univeritätschor Greifswald z Ernst Moritz Arndt Universität Greifswald řízený Haraldem Braunem. Speciální komorní třicetiletá sborová sestava předvedla program, s nímž se představila předtím na koncertech v Drážďanech a v Praze. Dominující a capellový program (Mendelssohn-Bartholdy, Schein, Rheinberger, Piazzola) byl zpestřen sólovými čísly vynikajícího klavíristy Johannese Gebhardta.

Druhý koncert 26. 5. (viz snímek) byl koncipován ve stylu „one man show“ a vynikl v něm „domácí“ pianista Filip Tailor. Natěšené publikum bouřlivě aplaudovalo už od úvodních instrumentálních skladeb (Beethoven, Rachmaninov) a postupně ocenilo provedení sborových skladeb s klavírním doprovodem i skvělými sólisty. Zároveň se koncert od klasiky přehoupnul do jazzu a populáru, vygradovaným vyvrcholením bylo provedení slavné Bohemian Rhapsody od skupiny Queen v aranžmá Filipa Tailora pro sólo, sbor a instrumentální skupinu. Posluchačský ohlas koncertu dokládá série předávků, kterou si publikum vyžádalo ...

Poslední májový koncert 29. 5. nabídl skutečně výjimečného hosta – Brown University Chorus z Providence (Rhode Island, USA). Sbor jedné z věhlasných amerických soukromých univerzit (zařazovaných mezi sedm nejprestižnějších a také nejdražších – tzv. Ivy

Universities předvedl pod vedením dirigenta Fredericka Lodryho svůj typický koncertní program zaměřený na duchovní vokální tvorbu (de Morales, Bach, Brahms aj.). Hostitelský sbor Ateneo UP Olomouc, kterému patřila první část koncertu, provedl v úvodu české skvosty ze svého kmenového repertoáru (Pavlica, Dvořák a Martinů). Posluchači si tak mohli vychutnat

žádané sborové atributy: charakteristický tón, vyspělou hlasovou techniku, propracované detaily skladeb. Závěrečným číslem koncertu bylo společné provedení známé Rachmaninovovy Bogorodice Devo. O tom, jak „domácí“ v zahraniční konkurenci obstáli, vypovídá fakt, že jim jejich výkon přinesl od Američanů pozvání a nabídku koncertní spolupráce.

Každý z májových koncertů byl něčím zvláštní, odlišný a jedinečný, takže posluchači měli možnost se zaposlouchat do skladeb různých stylů, žánrů i provedení. Smíšený komorní sbor Ateneo UP Olomouc předvedl na každém vystoupení jiný program tak, aby dramaturgicky „ladil“ se zaměřením hostujícího tělesa nebo sólisty. Přesto si každý vnímavý návštěvník mohl najít v pestré nabídce tohoto „sborového minifestivalu“ tu svou hudbu. A to je určitě cílem každého koncertu – příjemně naladěný spokojený posluchač.

Doc. P. Režný, Ph.D., sborníkem Ateneo UP, KHV PdF, foto archiv autora

**Cena města Olomouce
v oblasti přírodních věd****Prof. MUDr.
Miloslav Duda, DrSc.**

Po absolutoriu LF UP v r. 1964 pracoval několik let na chirurgickém oddělení v nemocnici ve Šternberku, ale již r. 1970 nastoupil jako chirurg na mateřskou fakultu, kde působí dosud. Více než dvacet let byl přednostou II. chirurgické kliniky. Jeho specializací je gastroenterochirurgie, hrudní a jícnová chirurgie, endokrinochirurgie, onkochirurgie, laparoskopická a miniinvazivní chirurgie; všude dosáhl vynikajících výsledků. Proslavil více jak pět set přednášek, z toho 94 na mezinárodních konferencích, v období 1985–86 působil na několika klinikách v USA. Je členem či funkcionářem sedmi mezinárodních odborných společností, angažuje se také v českých i slovenských spolcích. Působil v redakčních radách odborných časopisů v ČR, na Slovensku či v Polsku, byl členem vědeckých rad a komisí pro obhajoby kandidátských a doktorských prací. Publikoval 262 vědeckých prací, z toho pět monografií, 38 publikací zveřejnil v zahraničí. Za dosud nepřekonanou je považována jeho průkopnická monografie z r. 1996 „Miniinvazivní chirurgie“. Společně s režisérem V. Kabelíkem vytvořil 18 výukových filmů, je autorem 11 učebních CD-ROMů. Je laureátem řady ocenění, vyznamenání a čestným členem v tuzemských i zahraničních odborných společnostech. Z jeho posledních počínů je nutno zmínit knihu „Historie chirurgie. Vybrané statě olomoucké a moravské chirurgie“, kterou redigoval a z velké části sám sepsal a byla vydána UP v roce 2008.

**Cena města Olomouce
v oblasti přírodních věd****Prof. RNDr.
Milan Hejtmánek, DrSc.**

Emeritní přednost Ústavu biologie LF UP je s obnovenou olomouckou univerzitou svázán již od r. 1947, kdy začal studovat tzv. bienium přírodních věd. Po absolutoriu biologie na PŘF MU v Brně se stal asistentem Ústavu biologie LF UP. Již v padesátých letech založil „olomouckou školu“ lékařské mykologie; v této oblasti výzkumu publikoval přes dvě stě původních vědeckých prací z epidemiologie, fyziologie, cytologie i genetiky patogenních hub. Jeho práce měla i praktická využití, když vyústila v zavedení výroby avirulentní vakcíny proti trichofytóze skotu.

Působil ve výborech vědeckých společností a redakčních radách tuzemských i zahraničních odborných časopisů. Usilovně a s láskou k oboru pracoval také v období 1969–1989, kdy mu bylo znemožněno zastávat významnější vědecké a pedagogické funkce na fakultě a osobně spolupracovat s kolegy z demokratických zemí.

Za dlouhá léta působení na vysoké škole se stal významným a uznávaným pedagogem, proslulým skvělými přednáškami, ale především schopností soustředit kolem sebe talentované studenty s hlubším zájmem o obor, kterým umožnil zahájení vlastní vědecké práce. Je autorem či spoluautorem řady dodnes užívaných vysokoškolských skript a učebnic.

Po listopadu 1989 se mohl vrátit do čela Ústavu biologie LF UP, kde působil již v letech 1962–1974. Angažoval se i na úrovni celé univerzity jako její prorektor, člen vědeckých rad apod. Obcí učitelů a studentů UP je znám jako bývalý dlouholetý předseda redakční rady Žurnálu UP.

**Cena města Olomouce v oblasti
společenských věd – in memoriam****JUDr. PhDr.
Zdeněk Šprinc**

Absolvent Slovanského gymnázia v Olomouci a tehdejší student práv na Masarykově univerzitě v Brně se bezprostředně po osvobození v r. 1945 výrazně angažoval při organizaci vysokoškolské olomouckého kraje a měl hlavní zásluhu na založení akčního výboru vysokoškolského studentstva, jehož výkonným místopředsedou se stal. Jeho rozhodující iniciační role (právě on veřejně vyhlásil požadavek na obnovení vysokého učení na shromáždění 17. června 1945) posléze přerostla v roli integrační; měl obrovskou zásluhu na tom, že se v tehdejší politicky mimořádně zjištěné době nestaly vzájemné antagonismy, rozmišky a spory mezi zástupci jednotlivých stran, frakcí a proudů nepřekonatelnou překážkou velkolepého záměru a dokázal mezi studenty i politiky udržet jednotu až do doby, než byla univerzita skutečně obnovena.

Byl prvním předsedou Svazu vysokoškolského studentstva v Olomouci a vedl dvě studentské delegace k prezidentu republiky.

Kromě mimořádných zásluh v oblasti vzdělávání, osvěty a kultury je nutno připomenout též Šprincovu občanskou odvahu ze srpna 1968, kdy se zúčastnil vášnivých diskusí rozhořčených Olomoučanů se sovětskými vojáky a shromažďoval podpisy na petici za jejich odchod.

V loňském roce jsme si připomněli 20. výročí jeho úmrtí, letos vzpomeneho 90. výročí narození.

Zdroj: www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2009060202

studentská právní poradna

Od založení evidence spisů v roce 2006 našla Studentská právní poradna PF UP řešení pro cca 400 případů. Spisy se postupem času staly jakousi pokladnicí návodů jak postupovat při nastalých komplikovaných situacích. Tentokrát vám prostřednictvím seriálu *Studentská právní poradna* nabízneme informace o vlastnickém právu k nemovitosti a o tom, jaké jsou možnosti jeho převodu na někoho jiného. Tentokrát jsme příspěvek rozdělili do dvou dílů, v minulém čísle jsme se věnovali problematice převodu vlastnického práva, nyní připojujeme několik vět k problematice vydržení a dlužné nájemné.

Případ číslo šest (B): Vydržení a dlužné nájemné

V předchozí části textu (viz ŽUP č. 29, str. 8) jsme si ukázali, jaké podmínky je třeba splnit pro převod vlastnického práva k nemovitosti, a k jakým komplikacím může dojít při jejich nesplnění. Dnes se budeme zabývat tím, jak v popsané situaci postupovat.

Podle § 134 odst. 1 OZ se oprávněný držitel stává vlastníkem nemovité věci, má-li ji nepřetržitě v držbě po dobu deseti let. Odstavec 3 téhož paragrafu pak říká, že se u se do doby podle odstavce 1 započte i doba, po kterou měl věc v oprávněné držbě právní předchůdce. Aby mohlo dojít k vydržení vlastnického práva, musí být zákonem splněny stanovené podmínky, jimiž jsou oprávněná držba, uplynutí vydržecí doby a způsobilost věci k vydržení. Není-li splněna byť jen jedna z těchto podmínek, nemůže k vydržení vlastnického práva dojít.

Podle § 130 odst. 1 OZ je držitel oprávněným držitelem, je-li se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře o tom, že mu věc nebo právo patří. Proto, aby se jednalo o držbu oprávněnou je nutno, aby byl držitel vzhledem ke všem okolnostem v dobré víře. Dobrá víra spočívá v přesvědčení držitele, že je vlastníkem věci, kterou drží. Dobrou víru je potřeba vždy hodnotit objektivně a vždy je třeba brát v úvahu, zda držitel při běžné opatrnosti, kterou lze vzhledem k okolnostem a povaze daného případu po každém požadovat, neměl popř. nemohl mít po celou vydržecí dobu důvodné pochybnosti o tom, že mu věc nebo právo patří.

Od 1. 1. 1993 je nutné pro vznik vlastnického práva k nemovitosti provést vklad do katastru ne-

movitostí (viz výše). Platná právní úprava vyžaduje, aby smlouvy o převodu nemovitostí byly uzavírány písemnou formou (§ 46 odst. 1 OZ), jinak bude taková smlouva podle § 40 odst. 1 OZ neplatná. Pokud tedy klientův táchán uzavřel s vlastníkem další garáže o výměně garží ústní dohodu, je tato dohoda neplatná.

Podle ustálené judikatury českých soudů je nezbytné, aby držitel byl v dobré víře vzhledem ke všem právním skutečnostem, jež vedou k nabytí věci, která je předmětem držby, tedy i k existenci písemné smlouvy o převodu nemovitosti. V dobré víře nemůže být ten, kdo užívá nemovitost na základě ústní smlouvy. Na tom nic nezmění ani jeho přesvědčení, že taková smlouva k nabytí vlastnictví k nemovitosti postačuje. **Z tohoto důvodu nemohlo ze strany klientova táchána ani klienta dojít k vydržení, nebyla totiž splněna jedna z podmínek vydržení, a to oprávněná držba.** Pokud jde o vydržení ostatních „vlastníků“ – držitelů garážových boxů v dané lokalitě, bude třeba prokázat naplnění všech výše uvedených předpokladů vydržení.

Co se týče dobré víry: podle odborné literatury je možné, aby byl držitel v dobré víře i v případě, že je od 1. 1. 1993 v katastru nemovitostí vedena jiná osoba než držitel. Nelze totiž vycházet jen ze skutečnosti, že stav vzniklý v důsledku uchopení držby nebyl v souladu s údaji v pozemkové knize, o kterých se držitel nepřesvědčil, zvláště pokud k nabytí držby došlo krátce po změně právní úpravy. Je však otázka, zda by soud na tento výklad v případě sporu přistoupil.

Na základě kupní smlouvy ze dne 13. 9. 2008 došlo k vkladu vlastnického práva k objektu garáže ve

prospěch nového vlastníka do katastru nemovitostí. Kupní smlouvou podle § 588 OZ dochází ke vzniku povinnosti prodávajícího předmět koupě kupujícímu odevzdat a kupujícímu povinnost předmět koupě převzít a zaplatit za něj kupní cenu. Vlastník zapsaný v katastru nemovitostí může z titulu svého vlastnického práva požadovat po dosavadních držitelích vyklizení garáže, popř. úhradu bezdůvodného obohacení za jejich užívání. Nemůže však požadovat úhradu nájemného, neboť neexistuje žádná nájemní smlouva, která by zakládala nájemní. Bezdůvodné obohacení ovšem bude rovno výši obvyklého nájemného, takže fakticky bude situace stejná.

Chce-li nový vlastník po klientovi (i ostatních držitelích) vymáhat bezdůvodné obohacení zpětně, musí prokázat postoupení pohledávky za toto bezdůvodné obohacení. Podle § 524 odst. 1 OZ je pro postoupení pohledávky vyžadována písemná forma. Od data prokázání postoupení pohledávky klientovi si může nový vlastník bezdůvodné obohacení nárokovat. Podle § 107 odst. 1 OZ se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že k bezdůvodnému obohacení došlo a kdo se na jeho úkor obohatil. **Proto je nový vlastník oprávněn požadovat vydání bezdůvodného obohacení (dlužného nájemného) za dva roky zpětně, avšak až ode dne, kdy prokazatelně doloží, že mu byla pohledávka na dlužné nájemné postoupena.**

Ve spolupráci s JUDr. M. Tomaszem M. Hronová

K jubileu doc. Václava Řeřichy

Doc. PhDr. Václav Řeřicha oslavil dne 29. 6. své šedesáté narozeniny. Jménem jeho kolegů, přátel a bývalých i současných žáků bychom mu chtěli při této příležitosti popřát vše nejlepší.

Václav Řeřicha se narodil v Prunéřově a vyrůstal v Praze a Ostravě, kde i maturoval. V roce 1967 začal v Olomouci studovat anglickou filologii a filozofii a seznámil se se svou budoucí ženou, doc. Vlastou Řeřichovou, která rovněž učí na univerzitě na Katedře českého jazyka a literatury PdF UP. Po absolvování vojenské služby se Václav Řeřicha s manželkou přestěhoval do Ústí nad Orlicí. Pracoval tu pro místní noviny, čímž se vydal ve stopách svého otce. Od roku 1975 začal v Olomouci navštěvovat doktorský studijní program a učít, a nakonec se i s rodinou v roce 1981 do Olomouce přestěhoval. Dále pak stoupal po kariéřním žebříčku od asistenta přes odborného asistenta až k docentuře, kterou získal v roce 1986.

Akademické zájmy doc. Řeřichy zahrnují morfologii, historickou mluvnici, stylistiku a překladatelství. Publikoval celou řadu monografií, učebnic a článků odborných i populárně naučných. Působil na mnoha zahraničních institucích, například rok na univerzitě v Dillí a na Londýnské univerzitě a účastnil se řady konferencí pořádaných doma i v zahraničí. V posledních letech byl partnerem či koordinátorem pěti mezinárodních jazykových projektů Leonardo da Vinci, koordinátorem překladu a lokalizace tří rozsáhlých projektů Národního vzdělávacího fondu a řešitelem či spoluřešitelem grantů a projektů souvisejících s rozvojem Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP.

Doc. Řeřicha je velmi oblíben u svých studentů a mnoho jeho bývalých žáků na jeho semináře a přednášky rádo vzpomíná. Studenti především oceňují jeho vstřícnost, smysl pro humor a ochotu naslouchat. V současné době je vedoucím lingvistické sekce Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP, vede celou řadu diplomových a doktorských prací a je členem tří oborových rad pro anglický jazyk. Svůj volný čas tráví nejraději prací na zahradě, čtením, poslechem klasické hudby a se svými třemi vnoučaty.

Tímto bychom mu chtěli ještě jednou poblahopřát k jeho životnímu jubileu.

D. Livingstone,
Katedra anglistiky
a amerikanistiky FF UP

Blahopřejeme!

Při příležitosti životního jubilea obdrželi 15. 6. z rukou rektora UP prof. Lubomíra Dvořáka zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP dva emeritní předkani a předsedové AS FTK (zprava) doc. Jiří Salinger, vedoucí Katedry biomechaniky a technické kybernetiky FTK UP a člen VR FTK, a doc. Pavel Stejskal, člen Katedry funkční antropologie a fyziologie FTK UP a člen VR FTK.

V tentýž den a při stejné příležitosti převzal z rukou rektora UP blahopřejný dopis prof. Miroslav Eber, emeritní přednosta Kliniky zubního lékařství a proděkan LF UP.

Ke gratulantům patřil i děkan LF UP prof. Z. Kolář (vlevo).

-map, foto -mo-

Alexander Kluge: Das Zeitgefühl der Rache (Období msty)

Čtu si ve sbírce německých krátkých próz, ve kterých se děj odehrává na pozadí politické a sociální skutečnosti v SRN. Jednou z nich je výše jmenovaná povídka (Kurzgeschichte) od Alexandra Klugeho.

Text je případovou studií sestavenou jako koláž. Děj se odehrává uvnitř šedé zóny prostituce a pasáků. Organizace založená na obchodních vztazích představuje chladné prostředí, ve kterém jsou pravidla výkonnosti ve společnosti dovedena do perfektní podoby, ve které dochází k naprostému odcizení člověka. Člověk se stává zbožím, „Baronka Mucki – investice. Je jako prostitutka specializovanou odbornou silou.“ Pasáci Tigges a Herrchenröter ji považují za investiční balíček s vyhlídkou na šestnáct let, tj. Mucki může mezi 22 a 38 lety předvést nejvyšší výkon – obsloužit 58 400 zákazníků a vydělat 5 360 000 marek. V dokonalejším systému dozoru a trestů ze strany pasáků je největším donucovacím prostředkem její dítě, které žije v internátě a neví, jak matka žije. Výhrůzkami, že budou informovat školu, vymezují pasáci prostitutce okruh činnosti a svobodu pohybu. Jedinou soukromou radostí je pro Mucki její pes. Do černé kasičky Mucki si odkládá „drobné sumičky“. Strach, že psa pasáci otráví a přijdou i na odložené peníze, způsobuje Mucki špatné sny. Jakou bude mít tato žena budoucnost, záleží jen na obchodních výsledcích a na důsledném využívání. Obscennost tohoto přesně naplánovaného života podle obchodní logiky je potvrzena věcnými údaji (výše denního výdělku, počet zákazníků, výše ročního příjmu atd.). Mucki funguje bez problémů jako předmět pro obveselení mužů. Objeví se ale mladý cizinec Max, který pracuje načerno jako číšník. Když ho hostinský vyhodí, vezme ho dobrasrdčná Mucki k sobě. Odvíjí se malý milostný románek, který je ale nebezpečný, protože se nehodí do „hospodářského plánu“, je to totiž nebezpečná soukromá aktivita. Mucki onemocní a zůstane týden doma. Pasáci hledají svůj „zmizelý výdělečný objekt“ a zároveň vymýšlejí pomstu. Mucki propadne panice a přizná, že kasičku. Ví, že její kolegyně zemřela, protože takovou „nepřípustnou“ kasičku zapírala. Mucki se obrátí na instituci, která má chránit soukromou sféru občana a má plnit svou povinnost bránit právo. Případ dostane na starost kriminální komisař Pfuller, který „má důvěru takovýchto žen“ a chce vzít Mucki pod svou ochranu. Pfuller ale má komplikované postavení. Není důležitý, zda nalezne pravdu a prosadí právo, konkurenční boj a závist, intriky a administrativní hierarchie jsou nejhrošší překážkami. Kriminální rada Kobras odpo-

slouchává pomocí štěnice Pfullerovy rozhovory, vezme případ do svých rukou a v boji proti pasákům vsadí Mucki do vazby jako korunní svědkyni. Maxe, kterého pasáci jedné noci surově zbili, jednoduše vypoví ze země. Mucki se dostává do jiného systému nátlaku, jenž je určován pragmatickou pílí a snahou o udržení místa jednoho funkcionáře. Není nyní důležitý její způsob obživy, jako korunní svědkyně musí být „netrestaná“. V hrůze z pomsty pasáků, aby nemohla vypovídat, si Mucki poraní jazyk a umírá. „Ctižádostivý Kobras“ ztrácí možnost předvést se ve velkém procesu proti pasákům. Odcizená, institucionalizovaná justice se může dát do pohybu jen tím, že budou překročeny hranice systému. Kobras je odvolán, „protože se zapletl do trestních záležitostí“, Pfuller, který „má sloni paměť“ a mstí se Kobrasovi za smrt Mucki, musí odejít do důchodu, ale „Ta pomsta mu zato stojí.“

Tato povídka je obrazem společnosti 70. let v SRN. Svět pasáků a prostitutek je podobný struktuře v oblasti justice. Mucki se dostává do tísnivé situace, které by se chtěla vyhnout tím, že se obrátí na justici. Stane se ale součástí systému, ve kterém právo a spravedlnost nejsou morálními hodnotami. Ty se snaží nanevlastní prosadit odvážnější jednotlivci. Pomsta se stává principem morálky, ale má dvě tváře. Z perspektivy pasáků je to „generální prevence“, útlak v nejvyšší možné míře. Z perspektivy Pfullera je to osobní zodpovědnost a zároveň snaha udržet si vlastní pozici v systému. Kobras je kariéristický typ, jenž myslí pouze na sebe a využívá možnosti prosadit poloprávdy a nečisté praktiky.

Je to úžasný obraz negativivity, cynismu a dusné atmosféry, založené na pomstě – viz poslední věta povídky a zároveň pointa.

Ptám se sama sebe, zda musíme také procházet takovým obdobím vývoje, kdy se společnost pohybuje mezi smutkem a bezradností, nostalgickými vzpomínkami na minulost a narcistickou sebestředností, která je v literatuře označována jako nový subjektivismus.

Anebo je to podobnost čistě náhodná?

Mgr. J. Poláková, PhD.,
Katedra německé jazyka PdF

Literatura:

Erzählte Zeit. 50 deutsche Kurzgeschichten der Gegenwart. Stuttgart: Philipp Reclam jun., 1980. ISBN 3-15-009996-X.

Durzak, M. Die deutsche Kurzgeschichte der Gegenwart. Stuttgart: Philipp Reclam jun., 1980. ISBN 3-15-010293-6.

Pyratine-6: Vědci ...

dokončení ze str. 1

„Na buněčné úrovni máme vyzkoušeno, že látky doopravdy fungují a zpomalují stárnutí kůže. Projevuje se to například změnou morfologie buněk, které pod mikroskopem vypadají jako omlazené,“ vysvětlil prof. M. Strnad. O elixír mládí však podle jeho názoru určitě nejde: „Lidský a živočišný organismus se skládá z nepřeberného množství buněk a tato látka vykazuje účinky pouze na jeden jejich typ. Neznámá to tedy, že musí stejně fungovat i u jiných buněk, které v těle máme. Chceme se tím ale i dále zabývat – stárnutí se sice nedá zabránit na sto procent, lidský věk ale lze prodloužit,“ uvedl prof. Strnad.

Na základě dosavadních poznatků o existenci fylogeneticky osvědčených mechanismů, které řídí základní procesy, jako např. buněčné dělení či právě projevy stárnutí, vyvinula laboratoř také látku, jež mají protinádorové účinky. Pod komerčním názvem Seliciclib® je testován protinádorový preparát ve druhé fázi klinických zkoušek americko-skotskou firmou Cyclacel Pharmaceuticals, Inc. v řadě zemí EU a v USA. Seliciclib je testován na malobuněčném karcinomu plic a v monoterapii karcinomu sliznice nosohltanu spojeného s infekcí EBV (virus Epstein-Barrové).

Autor: P. Kotyza

Vítězné práce Literární soutěže pro studenty UP 2009

Literární soutěž pro studenty UP, která má za sebou již patnáctý ročník, přinesla i letos mnoho zajímavých literárních dilek a ukázala, že na naší univerzitě rozhodně není nouze o talenty. Porota nakonec vybrala mezi více než čtyřicetkou prací vítěze v obou vyhlášených kategoriích.

V kategorii poezie se na prvním místě umístil Jan Spěváček z Pedagogické fakulty, v kategorii próza zvítězil Michal Vyhřídál z Filozofické fakulty. Čtenářům Žurnálu UP přinášíme úryvky z tvorby obou vítězů.

Jan Spěváček

březová voda

poprvé z vody
svého nitra

nařiznutá nevinost
rozpuštěné vlasy rozvoní

hladí vítr větve žen
a vlasy břez chtějí také

trochu té krve
ze svého nitra

pomyšlení

z hloubky duše vzkvetla
do vlasů kopretina

pružný stoněk protahuje
své ženské tělo
a nastavuje Slunci tvář
něžným ruměncem

a v noci
což teprve v noci

kaštanobití

ze studánky na průhledné obloze
sypou se mijející lásky
na olomouckou dlažbu

tytéž kaštany (coby hopíky)
vrací se nebi zpět
a až spočinou u nás
vykvetou z nich květiny

otazníky však zůstávají

usměvavé
pomyšlením na neuskutečněné
polibky

víc nic
a potom
jít spát

**Vážení čtenáři,
redakční rada a redakce Žurnálu UP
Vám přeji příjemné prožití prázdninových dnů
a těší se na shledanou
v příštím akademickém roce.**

Michal Vyhřídál Listy

(...) Vila měla v zadní části prosklenou zimní zahradu. Prosklenou od podlahy až po strop. Všude na policích byly kytky v květináčích a v kamenáčích, ještě nekvetly, ale chystaly se. Uprostřed zimní zahrady byl velký masivní stůl s ošoupanou, provratanou a podfouzenou deskou, na kterou Anna položila těžký vak. Přinesla si židli, postavila ji ke stolu a rozvázala vak, ze kterého vysypala na stůl hromadu odlomených kachliček, barevných kamínků, prasklých kousků keramiky, snad nádob, mís, skleněná sklička barvy zelené, modré, jedno skličko žluté, ale převažovala sklička čirá, větší kus roztržených kachlí s geometrickou výzdobou z kamen, glazované střepy váz, knoflíky a barevné terakotové součástky z elektrických přístrojů a nakonec vytáhla z kapsy šatů polovinu neznámé knihy se špinavými listy od bláta a s kousky hlíny.

Všechno si to prohlížela. Slunce se na tom lesklo a odráželo. Byla to nádhera.

Přišla Alžběta. „Dobré ráno,“ pozdravila Annu, prohlédla si plný stůl. Nic nekomentovala.

„Aspoň jsi mi mohla říct, že někam jdeš.“

„Spala jsi,“ řekla Anna omluvně a stále si prohlížela, co nasbírala. Prsty brala do dlaní střep po střepu, úlomek po úlomku, kamínek po kamínku a s úsměvem ve tváři je zkoumala hmatem.

„Není to nádhera?“

Alžběta ale nechápala, neptala se, nechtěla se ptát. Včera... Ne, radši na to nemyslet, nechce na to myslet. Pokaždé, když si připomene včerejšek, bodne jí při tom u srdce a do očí se jí derou slzy.

„Nasbírala jsem to na poli, včera pooral... opožděně. Tolik krásných věcí, no řekni.“

Alžběta nic neřkala, oněměla. Ráno se vzbudí, Anna nikde. Pak se vrátí s plným batohem kamení a střepů, žádná omluva, žádný smutek, nic. Tak dlouho už je to, a ještě jí úplně nezná. Nechápala, na co ten všečen odpad bude.

Anna položila střep s červenou glazurou a řekla: „Bety... já ti udělám mozaiku. Už vím, jak. Naskicovala jsem si to... Jonáše, jak ho spolkla velryba, tu máš přece ráda.“

Alžbětě to vyrazilo dech. Mozaiku, velrybu polykající Jonáše. Nevěděla, co říct. Sedla si, podívala se na Annu, a chtělo se jí plakat.

* * *

Na zahradu a na vilu svítilo slunce. Už bylo poměrně teplo. Na konci zahrady byl starý vzrostlý ořešák. Už dávno neplodil. Mohl mít tak sto dvacet let. Jeho staré haluze se různě kroutily a srůstaly, kmen šel stěží obejmut. Přes léto pod ním byl příjemný chládek. Na zahradu vrhal stín. Břečtan k němu dosud nedosáhl, bylo to příliš daleko od vily. Vrhál stín i na hromadu kamení různých tvarů. K čemu tahle hromada sem byla navezená, nikdo nevěděl. To Anna je třídila podle tvarů a tloušťky na více hromádek. Bude z nich stavět land artové objekty, jako Richard Long. V kamení byly zalezlé ještěrky. Vyhřívají se, pokud slunce praží na kameny, stejně jako zmije. Jsou tam také zalezlé, ale ještě je nikdo nikdy neviděl.

Okna vily jsou stále otevřená, ale hudba už dávno nehraje.

Anna v zimní zahradě třídí střepy podle barevnosti. Na papíře si zkouší různé kompozice, jak by zobrazila scénu Jonáše s velrybou.

Alžběta uklízí v předsíni. Nechce si povídat, nechce se bavit. Je smutná. Už dlouho to cítí; muselo to přijít; čekala to. Myslela si, že je dostatečně připravená, ale v poslední době cítila, že nikoliv. Uklízí předsíň; vynesle kytky ven, otrepe je, umyje květináče, nakonec je osprchuje, vymete smetí, uklízí v botnicích. Musí pracovat. Jen tak zapomene, jen tak nebude myslet.

Vyšla ven hlavním vchodem na schodiště. Viděla před sebou valy, břechtanové jazyky, jako vlny; jedna vlna

za druhou. Kousek dál smrký a javory, v rohu u plotu jeřabiny. Vytřepala ubrus a zadívala se před sebe.

Vždyť ty to všechno víš, jsi tady s námi tak dlouho, jiný by tě zastříhl, zplanýroval, usekal by ti paže, tvé dlouhé šlahouny, liány, strhl by tě a vyrval ze země, tvůj kmen by rozřal a kořeny vykopál, spálil, abys už dál nemohl olizovat dům, my ne, my si tě ceníme a dáváme ti prostor, tolik prostoru, kolik jen chceš, nechceme tě zničit, vždyť tím bychom zničili celou historii, všechno to, co ty vidíš, všechno to, co slyšíš a cítíš; je to kus i naší historie, v těch listech. Máš rád hudbu, i my máme rády hudbu, proto si ji tak často pouštíme a nahlas, abys ji slyšel i ty. Máš pocit, že od té doby, co jsme si s Annou začaly pouštět Richarda Strausse, ať už jeho krásnou operu *Salome*, *Ariadna na Naxu* nebo *Elektru*, symfonickou báseň *Tak pravil Zarathustra* nebo *Macbetha* nebo *Enšpiglova šibalsví*, jako bys totiž ještě rychleji, dravěji; možná tou hudbou. Dala ti sílu, větší chuť do života, cítil jsi tu monstróznost a dynamiku, tu sílu velkého orchestru, rostl jsi a rostl, my zůstaly v udivení, jak jsme pozorovaly tvá tisíciletá ramena, jak se pnou a plazí, jak se chytají každé skuliny, každého rohu, výčnělku a pokračují nejen směrem nahoru, ale i dolů, i do stran, do všech možných stran, celá plocha tvých listů a šlahounů se začala vlnit, bylo to... jako moře... krásné zelené moře... vzdouvající se... dolů a nahoru... vlnil se... tvé masy... harmonicky se vlnící do zvuků lesních rohů, smyčcového orchestru s houslemi, violami a violoncelly, kontrabasů a harf, hobojů a klarinetů, fagot, fléten, pikol, anglických rohů, klavírů a cembal, vlnil ses do zvuků trubek, pozounů a tub, basových bubnů, malých bubnů, činelů a tympanů, triangelů. My zůstaly oněměny. Rekly jsme si, asi má rád hudbu. Od té doby jsme každé ráno a každé odpoledne pouštěly opery, libreta, symfonie a nokturny, balety a různá preludia, suity. Dříve jsme hudbu vybíraly chronologicky, od nejstarší po modernější; začaly jsme barokní hudbou, Johannem Sebastianem Bachem a Antoniem Vivaldim, Thomasem Govaním Albinonim, přes klasicismus, Georg Friedrich Händel, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, Antonio Salieri a nesmím zapomenout na skvělého Josepha Haydna, nejděle jsme se ale bavily romantismem, Fryderykem Chopinem, Joahannem Brahmssem, Edvardem Griegem, Petrem Ljičem Čajkovským, Franzem Schubertem, Richardem Wagnerem a Bedřichem Smetanou a samozřejmě Antonínem Dvořákem, ještě bych připomněla Gioacchina Rossiniho a Giuseppe Verdiho, nadchla tě i hudba impresionistická, která je stejně krásná jako plátna impresionistů, Clauda Debussyho jsme si zamilovali hned, a co teprve Giacomo Puccini a Igor Fjodorovič Stravinskij, Leoš Janáček a Dmitrij Dmitrijevič Šostakovič, vzpomínáš?, byla to nádhera a pořad je to krásné. Dnes si tyto autory pouštíme podle nálady, podle počasí, abychom se lépe vcítili do této nadčasové hudby. Hudby, snad to ani není hudba, tak jako realismus není surrealismus; i vážná, klasická hudba není hudba, ale surhudba, nadhudba, krásná, vzdušná, burcující, nad... Stárneš, vidím to na tobě... stejně jako my. Ty máš ale stále dravost do života, tu my nemáme, jsme pouzí lidé. Jsem pouhá žena, co stojí na schodišti s balustrádou, pozoruje břechtan a z něj vylétávající a zalétávající červenky. Jsem pouhá. Smutná, skleslá, stará. A srdce mi křvácí a krev mi v těle způsobuje otravu; obávám se... že... už nebudu... schopna.

Pomyšlela si. Oči jí zeskelněly. Zmizela v domě, ubrus nechala na balustrádě na břechtanu.

Břečtan viděl otevřenými okny Alžbětu, jak sedí na židli, zamyšlenou, viděl i Annu v zimní zahradě za domem, jak skládá kamínky po kamínku, střep po střepu. (...)

Připravil T. Chalupa